

ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា
MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS
វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា
VANDA INSTITUTE

របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ការសិក្សា
ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់
ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន គី ធី ស៊ី
កុំព្យូទ័រ
PTC COMPUTER COST MANAGEMENT

ជំនាញ: សវនកម្ម
រៀបរៀងដោយ: ឌុក ចរិយា
អត្តលេខ: MVI20/010
ឆ្នាំសិក្សា : ឆ្នាំ២០២២ ២០២៤ -

ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា
MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS
វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា
VANDA INSTITUTE

របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ការសិក្សា
ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់

ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ
PTC COMPUTER COST MANAGEMENT

ជំនាញ: សវនកម្ម
សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ : បណ្ឌិត កង ឱម
មេគ្គបណ្ឌិត យ៉ាក តុនី
ឆ្នាំសិក្សា : ឆ្នាំ២០២២ ២០២៤ -

ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី អ៊ុល្យាធីរ
PTC COMPUTER COST MANAGEMENT

គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ

.....
សាស្ត្រាចារ្យ.....

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

.....
សាស្ត្រាចារ្យ.....

ប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ

.....

គណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សា និងស្រាវជ្រាវ

នាយកវិទ្យាស្ថាន

អារម្ភកថា

ក្រោយពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់សវនកម្ម នៅវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា អស់រយៈពេលពីឆ្នាំសិក្សា នាងខ្ញុំបានទទួលនូវចំណេះដឹងជាច្រើន ពាក់ព័ន្ធនឹងមុខវិជ្ជាសវនកម្ម ជាពិសេសយល់ច្បាស់ថាជំនាញសវនកម្ម គឺជាជំនាញមួយដ៏មានសារៈសំខាន់សម្រាប់តម្រូវការស្ថាប័នទាំងអស់ មិនថាស្ថាប័នរដ្ឋ ស្ថាប័នឯកជន ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល។ ក្នុងនោះផងដែរដើម្បីឱ្យការសិក្សារបស់និស្សិតកាន់តែស៊ីជម្រៅលើជំនាញរបស់ខ្លួនវិទ្យាស្ថានក៏បានបញ្ចូលមុខវិជ្ជាជាច្រើន ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកម្មវិធីសិក្សាទៅតាមកម្រិតពីឆ្នាំសិក្សាទីមួយ រហូតដល់ឆ្នាំសិក្សាទីពីរ។

គ្រប់មុខវិជ្ជាទាំងអស់សុទ្ធតែ មានសារៈសំខាន់ក្នុងការត្រួតត្រាយន្ត្រីនិស្សិតឱ្យយល់ច្បាស់ពីការអនុវត្តការងារគណនេយ្យ ពីការចាប់ផ្តើមរៀបចំផែនការ ការអនុវត្ត ការបញ្ចប់ និងត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃព្រមទាំងផ្តល់ជាអនុសាសន៍នៅក្នុងការងារគណនេយ្យ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រងនៅក្នុងស្ថាប័នខ្លួន ក្នុងន័យឆ្លើយតបឱ្យបានល្អប្រសើរនឹងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញ។ ដោយនាងខ្ញុំសង្កេតឃើញថាកិច្ចការងារមួយនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ខ្លាំង ស្របពេលនៃការរាយការណ៍ស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ការសិក្សា ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ បានមកដល់ទើបនាងខ្ញុំសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសនូវ ប្រធានបទមួយស្តីពី «ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ» យកមកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងចងក្រង ក្នុងគោលបំណងឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវទាំងអស់ ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅពីការរៀបចំស្រាវជ្រាវ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលពន្ធ និងបង់ពន្ធ។ នាងខ្ញុំសង្ឃឹមថាការរៀបចំស្រាវជ្រាវនេះ នឹងបានចូលរួមចំណែកក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់និស្សិតជំនាន់ក្រោយៗព្រមទាំងអ្នកស្រាវជ្រាវដ៏ទៃទៀតដែលមានបំណងសិក្សាស្វែងយល់ពីកិច្ចការនេះ។

ជាទីបញ្ចប់នាងខ្ញុំ សូមមេត្តាខន្តី អភ័យទោស ពីសំណាក់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ រៀបច្បង និងអ្នកអានទាំងអស់ នូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលកើតមានដោយអចេតនា នៅក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះ ហើយនាងខ្ញុំរីករាយនឹងទទួលយករាល់ការរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនា ដើម្បីការរៀបចំលើកក្រោយទៀតមានភាពកាន់តែល្អប្រសើរ។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

នាងខ្ញុំឈ្មោះ ឌុក ចរិយា ជានិស្សិតសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាន់ទី២០ ជំនាញសវនកម្ម **សូមសម្តែងនូវការគោរពដ៏ឧត្តុង្គ និងថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះ៖**

ក្រុមគ្រួសារដែលបានជួយឧបត្ថម្ភ គាំទ្រ ទាំងសម្ភារៈ ថវិកា និងស្មារតី ជំរុញលើកទឹកចិត្តដល់នាងខ្ញុំ ក្នុងការសិក្សារៀនសូត្រ ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ ក្នុងនោះនាងខ្ញុំសូមសម្តែង នូវការគោរព និងកត្តាធម៌យ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ដល់អ្នកមានគុណ ដែលបានផ្តល់កំណើតដល់នាងខ្ញុំ គ្រប់រូប និងសូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ដល់បណ្តាសាស្ត្រចារ្យ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ទាំងអស់ ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលនាងខ្ញុំនាពេលកន្លងមក។

នាងខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការគោរពដ៏ឧត្តុង្គដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដល់ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ហេង រ៉ាន់ដា** នាយក នៃវិទ្យាស្ថានរ៉ាន់ដា ដែលបានផ្តល់ទីកន្លែងបណ្តុះបណ្តាល ព្រមទាំងផ្តល់បទពិសោធន៍យ៉ាងច្រើនដល់នាងខ្ញុំ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណចំពោះសាស្ត្រចារ្យ **កង ឱម** ជាសាស្ត្រចារ្យ **យ៉ាក វុធី** ណែនាំដោយ បានជួយជ្រោមជ្រែង បង្កាត់បង្ហាញសព្វបែបយ៉ាង ដើម្បីជួយដល់នាងខ្ញុំបញ្ចប់កិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះជាស្ថាពរ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណដល់សាស្ត្រចារ្យ និងបុគ្គលិកនៃវិទ្យាស្ថានរ៉ាន់ដាទាំងអស់ ដែលបានខិតខំ ប្រឹងប្រែងក្នុងការបង្កាត់បង្ហាញ លើកទឹកចិត្ត អនុគ្រោះដល់នាងខ្ញុំ រហូតធ្វើឲ្យការសិក្សាបានបញ្ចប់និងទទួល បានជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈ។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះដែរ នាងខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធពរជ័យដល់បុគ្គលទាំងអស់ខាងលើឲ្យជួបតែពុទ្ធពរឬន ប្រការគឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អំណះអំណាង

នាងខ្ញុំ ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ ជំនាញសវនកម្ម នៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ជំនាន់ទី២០។

សូមធានាអះអាងថា ខ្លឹមសារស្រាវជ្រាវក្រោមប្រធានបទ «ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ជា ស៊ី កុំព្យូទ័រ» នេះគឺជាស្នាដៃរបស់នាងខ្ញុំ ដោយគ្មានការពាក់ព័ន្ធនឹងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកផ្សេង ឡើយ។ ទិន្នន័យ និងលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ ដែលលើកឡើងនេះ ជាអត្ថបទស្រាវជ្រាវថ្មីសុទ្ធសាធដែលពុំ ធ្លាប់មានជនណាម្នាក់យកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការស្រាវជ្រាវពីមុនឡើយ។

ថ្ងៃ.....ខែ.....ឆ្នាំថោះ បញ្ចស័ក ព.ស.២៥៦៧

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ២០.....

ហត្ថលេខា

សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ

ក៏ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ (PTC Computer Co,LTD) បានបង្កើតឡើងនៅរាជធានីភ្នំពេញ នៅឆ្នាំ១៩៩៦ ដោយចាប់ផ្តើមជាអាជីវកម្មខ្នាតតូចដែលជាក្រុមហ៊ុនលក្ខណៈគ្រួសារ រហូតក្លាយជាក្រុមហ៊ុនស្តង់ដាដោយ មានភាគហ៊ុន១០០ភាគរយពីម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនគឺលោកអគ្គនាយក **អ៊ឹងសែ សញ្ញាតិ**ខ្មែរ។ ជាលទ្ធផលដែលក្រុម ហ៊ុនបានខិតខំព្យាយាមតាំងពីដើមរហូតដល់បច្ចុប្បន្ននេះ យើងក៏នៅតែខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បី សម្រេចបាននូវ គោលដៅមួយនេះ។ ភាពស្មោះត្រង់ ភាពជឿជាក់ ក៏ដូចជាតម្លៃសមរម្យ និងសេវាកម្មដ៏ល្អផងដែរ ហើយរួម ទាំងជំនាញបច្ចេកទេសដ៏ល្អបំផុតមួយនៅប្រទេសកម្ពុជា។

កេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់ក្រុមហ៊ុន **ក៏ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ** ក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះបានកន្លងផុតទៅ យ៉ាងល្អប្រសើរដែលបាននាំឲ្យ ក្រុមហ៊ុនឈានទៅរកភាពរីកចម្រើន ជាក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានធំបំផុត ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលពិតប្រាកដ និងសេវាកម្មដល់អតិថិជន។ ក្រុមហ៊ុន **ក៏ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ** មានកិត្តិយស ក្នុងការសហការធ្វើដៃគូជាមួយក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានអន្តរជាតិល្បីៗដែលជាអ្នកចែកចាយ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ សេវានៅកម្ពុជា។

ប្រភពចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន **ក៏ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ** មានការសហការគ្រប់ផ្នែក ខាងក្រោមនេះយើងនឹង និយាយពីចំណាយតាមដំណាក់កាលនីមួយៗ៖ ចំណាយធំរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺចំណាយទៅលើការទិញ ផលិតផលគ្រឿង បច្ចេកវិទ្យាអេឡិចត្រូនិចមកលក់ ការចំណាយថេររបស់ក្រុមហ៊ុន គឺចំណាយលើប្រាក់ខែ បុគ្គលិក ចំណាយជួលទីតាំង ចំណាយទិញសំរាំងសម្រាប់ចាក់គ្រឿងយន្តប្រើបាស់ ចំណាយទឹក ចំណាយភ្លើង ចំណាយលើ អ៊ីនធឺណិត និងចំណាយតិចតួចមិនថេរ គឺចំណាយទៅលើសម្ភារៈការិយាល័យ ចំណាយលើ ការគ្រប់គ្រងសម្ភារៈដែលខូច ចំណាយលើការចុះបេសកកម្ម។

ដើម្បីធានាបាននូវនិរន្តរភាពក្នុងការដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន ក្រុមហ៊ុនបានកំណត់នូវគោលការណ៍ គ្រប់គ្រងចំណាយយ៉ាងច្បាស់លាស់ ព្រោះវាជាផ្នែកមួយដែលសំខាន់ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការបំពេញតម្រូវការ របស់អតិថិជនទាន់ពេលវេលា ។ ក្រុមហ៊ុនបានបែងចែកចំណាយជាពីរផ្នែកដូចខាងក្រោម៖

• ចំណាយប្រតិបត្តិការ

ជាទូទៅរាល់ចំណាយដែលទាក់ទងការស្នើទិញសម្ភារៈ ដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់នៅក្នុងចំណាយ ប្រតិបត្តិការផ្នែកនីមួយៗតម្រូវអោយធ្វើលិខិតស្នើសុំទៅកាន់ផ្នែករដ្ឋបាល បន្ទាប់មកផ្នែករដ្ឋបាលត្រូវត្រួតពិនិត្យ ទៅលើពាក្យស្នើសុំទិញនូវសម្ភារៈនោះថា តើប្រធានផ្នែករបស់គាត់បានយល់ព្រមដើម្បីអោយគាត់ដាក់ សំណើរទៅលើចំណាយនោះហើយឬនៅ ។ បន្ទាប់ពីផ្នែករដ្ឋបាលបានពិនិត្យមើលលើសំណើរនោះមានការ អនុម័តនិងយល់ព្រមគ្រប់លក្ខខណ្ឌទាំងអស់នោះហើយ ផ្នែករដ្ឋបាលក៏បញ្ជូនសំណើរស្នើសុំនោះមកខាង ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីឲ្យប្រធានក្រុមហ៊ុនត្រួតពិនិត្យនិងអនុញ្ញាតទៅលើសំណើរនោះ ។ នៅពេលប្រធានក្រុមហ៊ុន យល់ព្រមហើយផ្នែកបញ្ជាទិញក៏បានរៀបចំទាក់ទងទៅខាងអ្នកផ្គត់ផ្គង់នូវសម្ភារៈដែលយើងបានដាក់សំណើរ ស្នើសុំនោះ ។ ក្រោយពីបានធ្វើការបញ្ជាទិញចប់សព្វគ្រប់អស់ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ក៏បានចេញវិក្កយបត្រអោយមក ផ្នែកបញ្ជាទិញហើយ ក៏បានប្រគល់វិក្កយបត្រអោយមកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅពេលផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពិនិត្យនូវមុខ

ទំនិញសម្ភារៈគ្រប់អស់ហើយក៏បានបញ្ជូននូវវិក្កយបត្រនោះអោយទៅប្រធានក្រុមហ៊ុនដើម្បីទូទាត់លើថ្លៃសម្ភារៈ ទាំងអស់នោះ។

• **ចំណាយទិញទំនិញ**

ការស្នើសុំទិញទំនិញដើម្បីយកមកលក់ ជាក់ស្តែងដូចជាក្រុមហ៊ុន **ភី ធី ស៊ី កុំព្យូទ័រ** គឺជាក្រុមហ៊ុន ដែលផ្គត់ផ្គង់នូវគ្រឿងអេឡិចត្រូនិចគ្រប់ប្រភេទ ដូច្នេះផ្នែកលក់និងផ្នែកដែលកាន់ស្តុកត្រូវដឹងថាទំនិញ ប្រភេទណាដែលមាននៅក្នុងស្តុក ឬក៏ជិតអស់ពីស្តុក បើសិនជាមុខទំនិញណាមួយអស់ស្តុក អ្នកគ្រប់គ្រង ស្តុកត្រូវធ្វើលិខិតស្នើសុំទិញទំនិញនោះទៅខាងផ្នែកបញ្ជាទិញ ។ នៅពេលផ្នែកបញ្ជាទិញត្រួតពិនិត្យមើលថា ស្តុកពិតជាអស់ត្រឹមត្រូវមែនក៏បានធ្វើជាតារាងបញ្ជាទិញដើម្បីដាក់ទៅខាងរោងចក្រ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់នៅក្រៅ ស្រុក។ បន្ទាប់ពីបានដាក់ការបញ្ជាទិញចប់សព្វគ្រប់អស់ហើយ នៅពេលដែលទំនិញដឹកជញ្ជូនមកដល់ក៏ មាននូវការចំណាយផ្សេងៗដូចជា ចំណាយសោហ៊ុយតាមផ្លូវ ចំណាយឯកសារផ្សេងៗ ឆ្លងគយព្រំដែនជា ដើម។ បន្ទាប់ពីទូទាត់ទំនិញចូលសព្វគ្រប់អស់ហើយ ខាងរោងចក្រក៏ចេញនូវវិក្កយបត្រដែលបានភ្ជាប់ ជាមួយនឹងការដឹកជញ្ជូនអោយទៅផ្នែកបញ្ជាទិញ ដើម្បីប្រគល់ឲ្យទៅផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុត្រួតពិនិត្យម្តងទៀត ។ បន្ទាប់ពីពិនិត្យរួចរាល់ហើយក៏បញ្ជូនវិក្កយបត្រ ដើម្បីឲ្យប្រធានក្រុមហ៊ុនធ្វើការទូទាត់អោយទៅអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ។

. អារម្ភកថា	I
. សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	II
. អំណះអំណាង.....	III
. សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ	IV

ជំពូកទី១
សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	១
១.២ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	១
១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៤ ទំហំដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
១.៥ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៦ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣

ជំពូកទី២
វិធីសាស្ត្រ

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃកុំព្យូទ័រ.....	៤
២.១.១ និយមន័យកុំព្យូទ័រ.....	៤
២.១.២ ប្រភេទនៃកុំព្យូទ័រ.....	៦
២.១.៣ ប្រវត្តិនៃកុំព្យូទ័រ	៧
២.២ ប្រភពចំណាយ.....	១២
២.២.១ និយមន័យចំណាយ	១២
២.២.២ ប្រភេទចំណាយ	១២
២.៣ ការគ្រប់គ្រងចំណាយ	១៣
២.៣.១ និយមន័យការគ្រប់គ្រង	១៣
២.៣.២ មុខងារនៃការគ្រប់គ្រង	១៧
២.៣.៣ តួនាទីនៃការគ្រប់គ្រង	១៨
២.៣.៤ កម្រិតនៃការគ្រប់គ្រង.....	១៩

ជំពូកទី៣

លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ.....	២១
៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ.....	២១
៣.១.២ បេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ.....	២៧
៣.១.៣ ទស្សនវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ.....	២៧
៣.១.៤ រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ.....	២៨
៣.១.៥ គោលនយោបាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ.....	២៨
៣.១.៦ តួនាទីមន្ត្រីរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ.....	២៩
៣.២ ប្រភពចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ.....	៣១
៣.៣ ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ.....	៣១

ជំពូកទី៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំងនិងចំណុចខ្សោយ

៤.១ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង.....	៣៦
៤.២ ការវិភាគចំណុចខ្សោយ.....	៣៦

ជំពូកទី៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាននិងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	៣៧
៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍	៣៧

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

ជំពូកទី ១ សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

កាលពីជាងបួនទសវត្សរ៍មុន ប្រទេសកម្ពុជាបានជួបប្រទះនូវសង្គ្រាមជាច្រើន ជាពិសេសបែបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលបានធ្វើឲ្យប្រទេសកម្ពុជា រងនូវការខូចខាតយ៉ាងខ្លាំងលើគ្រប់វិស័យដូចជាវិស័យអប់រំ ឧស្សាហកម្ម សុខាភិបាល ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ។ល។ ក្នុងអំឡុងពេលនោះ សេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកម្ពុជា មានការធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែនៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ យើងសង្កេតឃើញថាប៉ុន្មានទសវត្សរ៍ចុងក្រោយ ក្រោយពីសង្គ្រាមរ៉ាំរ៉ៃ បានអភិវឌ្ឍន៍ខ្លួនយ៉ាងឆាប់រហ័ស រហូតទទួលបានការទទួលស្គាល់ជាសកល។ ប្រទេសកម្ពុជាមានការអភិវឌ្ឍលើគ្រប់វិស័យ ជាពិសេសវិស័យឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ វិស័យទេសចរណ៍ វិស័យកសិកម្ម វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ក្រុមហ៊ុនសេវាកម្ម ក្រុមហ៊ុនផលិតកម្ម និងក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្ម ដែលជាវិស័យចម្បងៗ ដែលធ្វើឲ្យកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកម្ពុជា មានការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សបំផុតលើសកលលោក។ដោយសារសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកម្ពុជា មានការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងស្ថេរភាពនយោបាយ គួបផ្សំជាមួយគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចជាធ្វើការបន្តបន្ថយពន្ធ ជាចំណុចដែលទាក់ទាញវិនិយោគិនជាច្រើនមក ធ្វើការវិនិយោគនៅប្រទេសកម្ពុជា។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ ជាក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុកមួយដែលទទួលបានការទទួលស្គាល់ និងទុកចិត្តពីសំណាក់សាធារណជននឹងបានរួមចំណែកដ៏ធំមួយក្នុងការអភិវឌ្ឍនិងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ ប្រជាជនតាមរយៈការបង្កើតការងារ។ ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ បានផ្តល់នូវផលិតផល និងសេវាកម្មជាច្រើន ដើម្បីបម្រើនូវសេចក្តីត្រូវការរបស់អតិថិជន។នេះជាហេតុបណ្តាលឲ្យក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រមានការរីកចម្រើនឥតឈប់ឈរ។

ភាពជោគជ័យរបស់ ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ កើតឡើងដោយសារកត្តាជាច្រើន ក្នុងនោះរួមមាន ការគ្រប់គ្រងយ៉ាងរឹងមាំ គួបផ្សំជាមួយនឹងរចនាសម្ព័ន្ធ និងគោលនយោបាយច្បាស់លាស់។ ការគ្រប់គ្រងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជាពិសេសការគ្រប់គ្រងចំណាយ អាចធានាឲ្យបាននូវនិរន្តរភាពនៃដំណើរការរបស់ក្រុមហ៊ុន។ការគ្រប់គ្រងចំណាយមានសារៈសំខាន់ណាស់ពីព្រោះវាធ្វើឲ្យអង្គភាព ឬស្ថាប័នអាចដោះស្រាយបញ្ហា ឬទប់ស្កាត់នូវហានិភ័យបានទាន់ពេលវេលា។ ហេតុដូច្នេះហើយទើបនាងខ្ញុំសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសយក ប្រធានបទស្តីពី«ការគ្រប់គ្រងចំណាយក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ» មកសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

១.២ ចំណោទបញ្ជាក់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

អាជីវកម្មជោគជ័យ ឬបរាជ័យបណ្តាលមកពីការគ្រប់គ្រងបានល្អ ឬមិនល្អ និងមានមូលហេតុជាច្រើន ទៀតដោយឡែកសម្រាប់អាជីវកម្មដែលទទួលបានជោគជ័យ ពិបាកណាស់វាស្វែងចេញពីការគ្រប់គ្រងទូទៅ បានល្អ ប្រសើរ ជាពិសេសការគ្រប់គ្រងចំណូល។ ហេតុដូច្នេះយើងគួរតែស្វែងយល់រាល់ចម្ងល់មួយចំនួនឲ្យ កាន់តែច្បាស់នូវរាល់ការគ្រប់គ្រងចំណូលរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ បន្ថែមទៀតដូចជា៖

១. តើក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រមានប្រភពចំណាយទៅលើអ្វីខ្លះ?

២. តើក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ មានការគ្រប់គ្រងចំណាយដូចម្តេច?

១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

របាយការណ៍សិក្សាស្រាវជ្រាវនេះផ្ដោតទៅលើ៖

- ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ
- ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ។

១.៤ ទំហំដែលកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

១.៤.១ ទំហំ ដែលកំណត់

ដោយផ្អែកទៅលើពេលវេលា ប្រធានបទ និងចំណោទបញ្ហាដែលបានចោទសួរខាងលើ នាងខ្ញុំ បានធ្វើការស្រាវជ្រាវពីក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅ [Building #66, Street 63 T I Street 154, Sangkat Phsar Thmei I, Khan Duan Penh Phnom Penh, Cambodia 12208](#)

១.៤.២ វិសាលភាព

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺយើងលើកយកតែការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ នៅក្នុងឆ្នាំ២០២២តែប៉ុណ្ណោះ ។

១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

របាយការណ៍សិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ពឹងផ្អែកលើប្រភពទិន្នន័យ និងការវិភាគទិន្នន័យដូចខាងក្រោម៖

១.៥.១ ទិន្នន័យដំបូង

ដើម្បីឆ្ពោះទៅកាន់គោលដៅនៃការស្រាវជ្រាវឲ្យមានលទ្ធផលល្អប្រសើរ នាងខ្ញុំបានខិតខំប្រឹងប្រែង ស្វែងរកព័ត៌មាន និងឯកសារមួយចំនួនតាមរយៈ

- ធ្វើការចុះកម្មសិក្សានៅក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ
- ធ្វើការសាកសួរ ស្ទាបស្ទង់មតិ ដោយផ្ទាល់ជាមួយលោកគ្រូ
- អ្នកគ្រូ និងប្រធានគណនេយ្យ

១.៥.២ ទិន្នន័យបន្ទាប់

- ឯកសារទទួលបានពីក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ
- ស្វែងរកឯកសារ ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងប្រធានបទនៅក្នុងបណ្ណាល័យ
- តាមរយៈប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត
- តាមរយៈការណែនាំរបស់សាស្ត្រាចារ្យដឹកនាំ។

១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

តាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះបានឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីសារៈសំខាន់ និងអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើន៖

- ទទួលបានពិសោធន៍ដែលបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការស្វែងរកការងារធ្វើ
- ធ្វើឲ្យយើងដឹងពីការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធនិងការកិច្ចរបស់បុគ្គលិកនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន
- អាចរក្សាទុកជាឯកសារដល់និស្សិតជំនាន់ក្រោយ
- អាចបង្កើតនូវចំណេះដឹងឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយ និងទទួលបានបទពិសោធន៍ថ្មី។

១.៧ បេសាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទ (ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ) ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាខាងលើនាងខ្ញុំបានបង្ហាញនូវការសិក្សាស្រាវជ្រាវមាន៥ ជំពូក ដូចខាងក្រោម៖

១.៧.១ ជំពូកទី១ សេចក្តីផ្តើម

ក្របខណ្ឌនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវជំពូកនេះនិងបង្ហាញពីដំណើរការ និងវិធីសាស្ត្រដែលយកមកប្រើប្រាស់ក្នុងដំណើរការនៃការស្រាវជ្រាវនេះមានដូចជាការប្រមូលនិងការស្វែងរកឯកសារជាដើម។ ដំណើរការនេះមានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងការសិក្សាលើប្រធានបទការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ។

១.៧.២ ជំពូកទី២ រំលឹកទ្រឹស្តី

ជំពូកនេះមានការបកស្រាយពីនិយមន័យនៃការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ។

១.៧.៣ ជំពូកទី៣ ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ

ជំពូកនេះមានការបកស្រាយពីលក្ខណៈទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ ប្រវត្តិក្រុមហ៊ុនបេសកកម្មគោលការណ៍និងបេសាសម្ព័ន្ធហើយក៏ជាចម្លើយដែលត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរដែលបានស្រាវជ្រាវទាំង២ ដែលនាងខ្ញុំបានចោទសួរនិងជាផ្នែកមួយដើរទន្ទឹមគ្នានិងគោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ។

១.៧.៤ ជំពូកទី៤ ការវិភាគចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

ជំពូកនេះមានការបង្ហាញពីការវិភាគទៅលើចំណុចខ្លាំងនិង ចំណុចខ្សោយនៃការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន។

១.៧.៥ ជំពូកទី៥ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

ជំពូកនេះមានការបង្ហាញពីការធ្វើសំយោគចំណុចសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រប្រមាណទាំងអនុសាសន៍កែលម្អខ្លះៗ ។

ជំពូកទី ២

ការគ្រប់គ្រងចំណាយ

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃកុំព្យូទ័រ

២.១.១ និយមន័យកុំព្យូទ័រ

កុំព្យូទ័រ (Computer) គឺជាម៉ាស៊ីនអេឡិចត្រូនិច ដែលប្រើដោយស្វ័យប្រវត្តិ ហើយយើងប្រើវាដើម្បី បញ្ចូលព័ត៌មានរក្សាទុកនៅក្នុងនោះ និងបញ្ចេញព័ត៌មានទាំងនោះមកក្រៅ។ កុំព្យូទ័រអាចធ្វើការងារផ្សេងៗបានច្រើន ដូចជាការងាររដ្ឋបាលនៅក្នុងការិយាល័យ ការគណនាដែល មានភាពសំបូរ ការធ្វើទិន្នន័យធំៗ និងការកំសាន្តផងដែរ។ លើសពីនេះទៅទៀតកុំព្យូទ័រត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យពេទ្យ អប់រំ សិល្បៈ នៅលើពិភពលោកក៏ដូចជានៅលើអវកាសផងដែរ។¹

កុំព្យូទ័រ(Computer) គឺជាម៉ាស៊ីនអេឡិចត្រូនិចមួយប្រភេទដែលជួយ សំរួលរាល់បណ្តាលការងារទាំងឡាយរបស់យើងអោយបានឆាប់រហ័ស វាមានការចងចាំបាន ល្អ មានល្បឿនលឿនក្នុងការស្វែងរកឯកសារ ។ ហើយគេច្រើនប្រើវានៅតាម សាលារៀន រោងចក្រ សហគ្រាស មន្ទីរពេទ្យ និង តាមបណ្តាលក្រុមហ៊ុនធំៗមួយ ចំនួនទៀតជាច្រើន ²។

កុំព្យូទ័រមកពីពាក្យ (Computer) មានន័យថាគណនា ឬគេឲ្យនិយមន័យថា ជាការគណនាគ្រប់គ្រងស្វែងរក និងដំណើរការណ៍ទិន្នន័យ។ កុំព្យូទ័រ គឺជាឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិចដែលមានលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មាន (ទិន្នន័យ) នៅក្នុងទម្រង់ ជាក់លាក់មួយ និងដំណើរការប្រតិបត្តិទៅតាមការណែនាំ ឬនីតិវិធីដែលបានកំណត់ទុកជាមុន ហើយរាល់ ដំណើរការទិន្នន័យទាំងអស់ វាមានទម្រង់ជាព័ត៌មាន (Information) ឬ សញ្ញា (Signal)³។

កុំព្យូទ័រ គឺជាប្រព័ន្ធនៃ Input, Processing, Output, Storage and Control Component។ ក្នុងផ្នែកនេះយើងនឹងពិភាក្សាអំពីប្រវត្តិនិទ្ទាការ កម្មវិធីប្រតិបត្តិការ ហើយនឹងគោលគំនិតជាមូលដ្ឋានមួយចំនួននៃប្រភេទ ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រជាច្រើនដែលយើងប្រើប្រាស់នាពេលបច្ចុប្បន្ន។⁴

កុំព្យូទ័រអាចទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនដល់អ្នកប្រើប្រាស់ដូចជា៖

- វាយអត្ថបទ ធ្វើរបាយការណ៍ និងគណនាផ្សេងៗ
- គូសប្លង់ (ប្លង់ដី អគារ) គូសផែនទី
- គ្រប់គ្រង ធ្វើស្ថិតិ វិភាគ និងព្យាករណ៍ទិន្នន័យ
- រក្សាទុកឯកសារដោយសុវត្ថិភាព
- ធ្វើឲ្យមនុស្សទូទាំងពិភពលោកអាចទំនាក់ទំនងគ្នាបាន
- លេងល្បែងកំសាន្ត (Gaming) ជជែកកំសាន្ត (Chatting)
- ជាពិសេសគឺជួយជម្រុញការងារផ្សេងៗរបស់យើងឲ្យបានលឿន។

¹ <https://khmer-reanit.blogspot.com/p/introduction-to-computer-i.html> (20-01-24)

² <https://sabayren.wordpress.com/computer-basic/basic> (20-01-24)

³ <https://computerbaseskills.blogspot.com/2017/07/what-is-computer.html> (20-01-24)

⁴ https://stephaniesom.blogspot.com/2016/08/blog-post_5.html (20-01-24)

កុំព្យូទ័រឡើងពីផ្នែកសំខាន់ៗ ២ គឺ: Hardware និង Software

• ផ្នែករឹង (Hardware)៖

Hardware គឺជាផ្នែករឹង ឬ ធាតុរឹងរបស់កុំព្យូទ័រ ដែលយើងអាចមើលឃើញ និងប៉ះបាន ។ Hardware មានដូចជា៖ Monitor, System Unit, Keyboard, Mouse, Printer, Scanner, Speaker, ... ។

- **Monitor** : មាននាទីបង្ហាញរូបភាព ព័ត៌មាន ឬទិន្នន័យផ្សេងៗឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់ឃើញ វាមានរូបរាងស្រដៀងទៅនឹងទូរទស្សន៍។
- **System Unit** : ជាបង្គំធំជាងគេ សំខាន់ជាងគេបង្អស់ក្នុងចំណោមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រទាំងមូល នៅក្នុងនោះវាមានចំណែក Hardware ជាច្រើនទៀតដូចជា៖ Computer Case, Power Supply, Motherboard, CPU, RAM, Hard Disk, DVD-ROM, Floppy Disk.....។
- **keyboard** : មាននាទីសម្រាប់វាយបញ្ចូលទិន្នន័យ ឬ សម្រាប់ចង្អុលជ្រើសរើសយក Menu ណាមួយមកប្រើប្រាស់(មានមុខងារមួយចំនួនដូច Mouse ដែរ)។ Keyboard របស់កុំព្យូទ័រ Desktop មានចំនួន 101,102,104 ឬ 105 Keys ហើយវា ចែកចេញជា ៥ផ្នែកគឺ: Function Keys, Letter Keys, Special Keys, Arrow Keys និង Numeric Keys ឬ Keypad ។
- **Mouse** : មាននាទីចង្អុល ឬជ្រើសរើសយក Menu ណាមួយមកប្រើបានយ៉ាងរហ័ស ពេលគឺវាផ្លាស់ទីបាន ទាន់ចិត្តនៅលើអេក្រង់។
- **Printer** : ម៉ាស៊ីនបោះពុម្ព សម្រាប់បោះពុម្ពឯកសារចេញពីកុំព្យូទ័រមកដាក់លើក្រដាស
- **Scanner** : ម៉ាស៊ីនចម្លងរូបភាព ឬឯកសារដាក់ចូលទេ
- **Speaker** : ឧបករណ៍បន្លឺសំលេង ឬ ឧបករណ៍បញ្ចេញសំលេងនិងរួមមានឧបករណ៍បន្ទាប់បន្សំជាច្រើនទៀត....។

• ផ្នែកទន់ (Software)

Software គឺជាផ្នែកទន់ដែលអាចមើលឃើញ តែមិនអាចប៉ះបាន ឬគេអាចហៅម្យ៉ាងទៀតថា ជាកម្មវិធីរបស់កុំព្យូទ័រ (Program) ដែលមានច្រើនប្រភេទដូចជា៖

- **OS (Operating System)**: ជាប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការ ឬ ជាកម្មវិធីដំណើរការដំបូងរបស់កុំព្យូទ័រ ដែលអនុញ្ញាតឲ្យកម្មវិធីតូចៗជាច្រើនទៀតអាចដំណើរការលើវាបាន ហើយវាជាកម្មវិធីមួយដែលជួយបញ្ជាក់ថា Hardware ទាំងអស់របស់កុំព្យូទ័រដំណើរការត្រឹមត្រូវឬអត់។ OS របស់កុំព្យូទ័រត្រូវបាន ផលិតឡើងដោយក្រុមហ៊ុនមួយចំនួនដូចជា៖
 - Microsoft: Windows 98, Windows XP, Windows Vista, Windows 7, Windows 8, Windows 10,...
 - Apple: Mac OS
 - Linux: Linux OS
- **Application Software**: គឺជាកម្មវិធីតូចៗរបស់កុំព្យូទ័រដែលអាចដំណើរការបានបន្ទាប់ពីបានបញ្ចូល Operating System រួចហើយ។
- **Environment Software, Development Software**,... ។

២.១.២ ប្រភេទនៃកុំព្យូទ័រ (Types of Computer)

វាមានការលំបាកដើម្បីកំណត់និយមន័យឲ្យបានច្បាស់ ចំពោះប្រភេទកុំព្យូទ័រនីមួយៗ ពីព្រោះនិយមន័យអាចឈានទៅរកការច្រឡំពាក្យបច្ចេកទេស។ យ៉ាងណាក៏ដោយនិយមន័យខាងក្រោមអាចធ្វើឲ្យយើងកំណត់នូវប្រភេទកុំព្យូទ័រនីមួយៗបាន។ សព្វថ្ងៃនៅលើពិភពលោកយើងនេះកុំព្យូទ័រត្រូវបានរៀបចំចែកចេញជា 4 ប្រភេទផ្សេងៗគ្នាគឺ⁵៖

- Super Computers
- Mainframe Computers
- Mini Computers
- Micro Computers

១. Super Computer : គឺជាប្រភេទកុំព្យូទ័រដែលមានថាមពលខ្លាំងបំផុត។វាជាម៉ាស៊ីនដែលមានសមត្ថភាពខ្ពស់យ៉ាងពិសេស ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយអង្គការធំៗ និងនៅលើយានអវកាសផងដែរ។

២. Mainframe Computer: គឺជាប្រភេទកុំព្យូទ័រដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងបន្ទប់ដែលមានម៉ាស៊ីនត្រជាក់។ ទោះបីជាវាមិនមានថាមពលខ្លាំងក្លាដូចជា Super Computer ក៏ដោយតែវាមានសមត្ថភាពដំណើរការយ៉ាងល្អខាងផ្នែកផ្ទុកទិន្នន័យ (Data Storage)។ ឧទាហរណ៍ : ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងធំៗបានប្រើប្រាស់ Mainframe ដើម្បីដំណើរការព័ត៌មាន ទិន្នន័យមនុស្សរាប់លាននាក់។

៣. Mini Computers : ឬ Midrange Computer ត្រូវបានគេស្គាល់ថាទំហំប្រហែលម៉ាស៊ីនទូរទឹកកកខ្នាតធំ។ចំពោះម៉ាស៊ីនប្រភេទនេះត្រូវបានគេប្រើក្នុងក្រុមហ៊ុនដែលធំល្មម ឬក្នុងក្រសួងស្ថាប័នណាមួយក្នុង គោលបំណងដាក់លាក់ច្បាស់លាស់។

៤. Micro Computers : គឺមានសមត្ថភាពខ្សោយជាងគេហើយត្រូវបានគេប្រើច្រើនជាងគេដែរ។ Micro Computer អាចមានប្រភេទមួយចំនួនដូចជា : Desktop , Notebook , tablet PC , និង Handheld Computer ។

- **Desktop Computer** : កុំព្យូទ័រលើតុដែលត្រូវបានគេប្រើច្រើនជាងគេនៅតាមការិយាល័យ នានា ឬនៅតាមផ្ទះ និងមានទំហំធំបន្តិចពីបាកក្នុងការកាន់តាមខ្លួន។
- **Notebook Computer** : អាចហៅថា Laptop ដែលអាចយួរបានមានទម្ងន់ស្រាល និងអាចដាក់បញ្ចូលក្នុងការបូកទុកជាប់ខ្លួនបានយ៉ាងងាយ។
- **Tablet PC** : ជាប្រភេទមួយនៃ Notebook ដែលទទួលស្គាល់ការសរសេរដៃរបស់អ្នក
- **Handheld Computer** : ជាប្រភេទតូចបំផុត បង្កើតឡើងសំរាប់កាន់នៅក្នុងដៃ។ System ទាំងនោះផ្ទុករួមបញ្ចូលទាំងគ្រឿងអេឡិចត្រូនិច , Secondary Storage , Input និង Output device ។វាអាចជា Personal digital assistants(PDAS) ឬក៏អាចជា Smartphone ផងដែរ។

⁵ <https://khmer-reanit.blogspot.com> (20-01-24)

២.១.៣ ប្រវត្តិកុំព្យូទ័រ

Computer ដំបូងបំផុត គឺក្បាច់គិតលេខបុរាណរបស់ចិន Abacus ៦០០ឆ្នាំមុនគ្រឹស្តសករាជ ដែលមានការតាងនូវទីតាំងនៃលេខនិងប្រមាណវិធីបូក ដកបានយ៉ាងរហ័សនិងត្រឹមត្រូវឥតខ្ចោះ។ ចូលដល់សតវត្សរ៍ទី១៧ មានការបង្កើតនូវម៉ាស៊ីនគិតលេខដំបូងបំផុត ដោយលោក Blais Pascal (1623-1662) ឈ្មោះថា “Pascaline Calculator” ជាជនជាតិបារាំង។ មានតែប្រមាណវិធីបូក និង ដកប៉ុណ្ណោះនៅឆ្នាំ១៦៧៣ មានជនជាតិអាល្លឺម៉ង់ Gottfried Wilhelm Von Leibni (164-1716) ជាអ្នកបង្កើតនូវ Differential Calculus បានកែប្រែម៉ាស៊ីនរបស់លោក Pascal ដើម្បីឲ្យអាចធ្វើការប្រមាណវិធីគុណនិងចែកបាន។ នៅដើមសតវត្សរ៍ទី២០ លោក Charles Babbages មានគំនិតក្នុងការបង្កើតនូវម៉ាស៊ីនដែលអាច មានលទ្ធភាពដោះស្រាយសមីការ Complex និងបោះចេញនូវលទ្ធផល (Output) មកខាងក្រៅ ប៉ុន្តែគាត់ពុំបានសម្រេចក្នុងការបង្កើតនូវម៉ាស៊ីន បែបនេះទេ ឡើយ។ គាត់បានត្រឹមតែបង្កើតនូវម៉ាស៊ីនគណនាឈ្មោះថា “Analysis Engines” ដែលអាច គណនាប្រមាណវិធី បូក ដក គុណ និងចែក។ វាមានសមត្ថភាព អាចរក្សាទុកនូវ Instruction មួយចំនួនដែលជាគោលគំនិតមួយសម្រាប់ អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រជំនាន់ក្រោយធ្វើការស្រាវជ្រាវបង្កើតនូវ Computer។ នៅឆ្នាំ១៩៣៧ក្រោមការស្រាវជ្រាវរបស់លោក Jonh V. Atanasoff និង Clifford Berry បានបង្កើតនូវម៉ាស៊ីនមួយឈ្មោះថា ABC (Atanasoff-Berry Computer) ដែលមានប្រើ Magnetic drum 2 និង Vacuum Tubes 30 ប្រើប្រាស់ Central Processing Unit ធ្វើពី Vacuum tubes ចំនួន ២១០។ វាមានសមត្ថភាព ដោះស្រាយសមីការតូចៗ តែ វាពុំអាចបញ្ចេញ (Output) មកក្រៅបានទេ។ ក្នុងឆ្នាំ (1932-1944) ការបង្កើតនូវម៉ាស៊ីនមួយឈ្មោះថា Mark I Computer ជាប្រភេទម៉ាស៊ីនត្រួតពិនិត្យស្វ័យប្រវត្តិរៀបចំដោយ Howard Mark H. Ailen សហការណ៍ ជាមួយ IBM Howard Mark I. ម៉ាស៊ីននេះ ប្រើ tap, punch card និង ៤៣០ switch ដើម្បី Input និង Output វាមានបណ្តោយ ប្រហែល 50 feet ទទឹង 8 feet អាចធ្វើប្រមាណវិធី បូក ដក គុណ ចែក ដែលចំណាយពេល ០ វិនាទី ៥.៤ ខ្ទង់ ២ លេខវិនាទី សម្រាប់បូក ៣. សម្រាប់គុណចំនួន ២ ខ្ទង់។ កុំព្យូទ័រដែលប្រើបច្ចេកវិទ្យា Vacuum tube ត្រូវបានគេហៅថាកុំព្យូទ័រជំនាន់ទី១ កុំព្យូទ័រ ENIAC អាចធ្វើប្រមាណវិធីក្នុងល្បឿន ០ ២.millisecond ឬអាចធ្វើការគណនាបាន ៥០០០ ដងក្នុងមួយនាទី។ នៅឆ្នាំ ១៩៥០ សហគ្រាស Remington Rand បានផលិតម៉ាស៊ីន UNIVACT (Universal Automatic Calculator) វាអាចគណនាក្នុងអត្រា 10,000 ដងក្នុងមួយនាទី។ នៅក្នុងឆ្នាំដដែល គេបានបង្កើតប្រព័ន្ធ Transistor ដែលអាចគណនាបានពី ២០០, ០០០ ទៅដល់ ២៥០,០០០ ក្នុងមួយនាទី។ microcomputer ចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ១៩៧៥នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុន មួយឈ្មោះថា MITS បានណែនាំនូវម៉ូដែល ALTAIR SS00 ។ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៨២ កុំព្យូទ័រផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ ក្រុមហ៊ុន IBM បានចាប់កំណើតឡើង ហើយមានមនុស្សជាច្រើន បានអះអាងថាពិភពលោកបានផ្លាស់ប្តូរជា រៀងរហូត^៦។

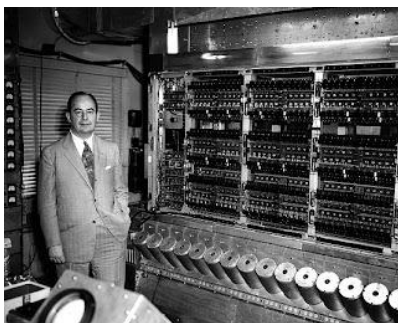
⁶ https://stephaniesom.blogspot.com/2016/08/blog-post_5.html (20-01-24)

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៤២ មកទល់នឹងបច្ចុប្បន្ន កុំព្យូទ័រចែកចេញជា ៥ជំនាន់គឺ៖

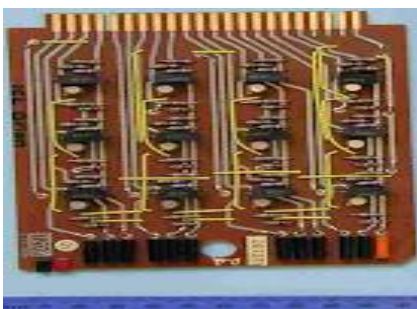
- **ជំនាន់ទី១(First Generation of Computer):**

ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៤២-១៩៥៥ ជាជំនាន់ដែលកុំព្យូទ័រប្រើអំពូលឥតខ្យល់ “Vacuum Tubes” ដែល ងាយស្រួលបាក់បែក ដូចជាកុំព្យូទ័រម៉ាក EDIAC, EDVAC, EDSAC, ABC Computer...etc. ។ នៅ ក្នុងជំនាន់នេះអ្នកច្នៃប្រឌិត កុំព្យូទ័រ(Inventors) ជាច្រើនបានចូលរួមដូចជា: John Atanasoff & Clifford berry company បានបង្កើតក្នុងឆ្នាំ១៩៤២ ឈ្មោះ ABC Computer និង John Presper Eckert & John W. Mauchly company បានបង្កើតក្នុងឆ្នាំ១៩៤៦ ឈ្មោះ ENAC 1 Computer, ... ។

- **ជំនាន់ទី២ (Second Generation of Computer)**

ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៥៥-១៩៦៥ ជំនាន់នេះអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រចាប់ផ្តើមប្រើ Transistor ជំនួសឲ្យអំពូលឥត ខ្យល់ ដើម្បីធ្វើការគណនាប្រមាណវិធី។ ចំពោះល្បឿនក្នុងការធ្វើប្រមាណវិធីកើន១០៩ ដល់ ១០ ប្រមាណ វិធី ក្នុងមួយវិនាទី។ ក្នុងជំនាន់នេះផងដែរ អ្នកច្នៃប្រឌិតកុំព្យូទ័រជាច្រើន បានចូលរួមបង្កើតកុំព្យូទ័រដែរមាន ដូចជា: Stanford Research and Institute Company បង្កើតក្នុងឆ្នាំ១៩៥៥ ឈ្មោះ:ERNA and MICR , and Steve Russell & MIT បង្កើតក្នុងឆ្នាំ១៩៦២ ឈ្មោះ: Spaceware Computer Game, ... ។

- **ជំនាន់ទី៣ (Third Generation Computer)**

ចាប់ពីឆ្នាំ(១៩៦៥-១៩៧៥) ដោយមានការរីកចម្រើនខាងវិទ្យាសាស្ត្រឥតឈប់ឈរ គួបផ្សំជាមួយវិស័យឧស្សាហកម្មរបស់ពិភពលោកមានការអភិវឌ្ឍផងដែរនោះ បានធ្វើឲ្យអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រកុំព្យូទ័រប្រើ The Integrated Circuits (ICs) ជំនួស Vacuum Tubes និង Transistor ធ្វើជា CPU វិញ។ ដូចនេះក្នុងសម័យនេះ Computer កាន់តែតូច មានល្បឿនលឿន ស៊ីម៉ាញ៉ែតច្រើនទៀតផង។ ចំណែក Memory បានកើនឡើងច្រើន MB ។

អាចគណនាប្រមាណវិធីកើនពី ១០^៦ ឬ (១០០០០០០) ទៅ ១០^៧ ឬ (១០០០០០០០) ក្នុងមួយ វិនាទី។ ក្នុងជំនាន់នេះម៉ាស៊ីន កុំព្យូទ័រអាចវាយអត្ថបទបាន និងគូសក្រាហ្វិចបានផងដែរ។ ក្នុងជំនាន់នេះបាន បង្កើតដោយអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រមួយចំនួនដូចជា Intel Company បានបង្កើតក្នុងឆ្នាំ១៩៧០ ឈ្មោះ Intel 1103 Computer ហើយ និង Robert Metcalf Company បានបង្កើតក្នុងឆ្នាំ១៩៧៣ ឈ្មោះ The Ethernet Computer Networking,...។

- **ជំនាន់ទី៤ (Fourth Generation of Computer)**

ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៧៥ មកទល់នឹងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងជំនាន់នេះកុំព្យូទ័របានបំពាក់ ICS ដែលជាធាតុផ្សំ១០ ទៅ ២០។ បច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះហៅថា Small Scale Integration (SSI) ក្រោយមកទៀតមានការរីកចម្រើនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យារបស់ក្រុមហ៊ុន ICS គេបានបញ្ចូលធាតុរាប់រយនៅក្នុង Chip ដែលគេឲ្យឈ្មោះថា Medium scale Integration (MSI)។

បន្ទាប់មកទៀតមាន Large Scale Integration (LSI) ដែលមានធាតុប្រមាណពី៣០០០ នៅក្នុង Chip តែមួយ។ ហើយជាចុងក្រោយគេបង្កើតអ្នកវិទ្យាសាស្ត្របានបង្កើត Very Large Scale Integration (VLSI) ដែលមានធាតុផ្សំ ១លាន នៅលើ Chip តែមួយ។ កុំព្យូទ័រជំនាន់ទីបួននេះដែលមាន VLSI Chip ជា ខ្នាតរូបរបស់វា។ LSI ជាបច្ចេកវិទ្យាដែលឈានទៅរកការផលិត Computer ដែលមានឥទ្ធិពលខ្លាំងវិស្វាគមន៍ ដែលអាចធ្វើអ្វីៗបានគ្រប់យ៉ាងដើម្បីបំពេញតំរូវការមនុស្ស និង មានទំហំកាន់តែតូចអាចយកតាមខ្លួនបាន ទៀតផង។ ចំពោះជំនាន់នេះបានចូលរួមបង្កើតដោយអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រមួយចំនួនមានដូចជា: Scelbi & Mark-8 Altair & IBM ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ ឈ្មោះ: 100 Computer និង Apple Company បង្កើតក្នុងឆ្នាំ១៩៨៣ ឈ្មោះ: Apple Lisa Computer ហើយនិងក្រុមហ៊ុនជាច្រើនទៀត។

-System Unit: គឺជាម៉ាស៊ីនរបស់កុំព្យូទ័រ Desktop ដែលក្នុងនោះរួមមាន Motherboard Ram CPU និងសមាសភាគដទៃទៀត។

-Mouse: គឺជា វត្ថុតូចមួយដែលយើងអាចបញ្ជា Pointer នៅលើអេក្រង់ Monitor បាន។

-Monitor: គឺជាឧបករណ៍សម្រាប់បង្ហាញឯកសារ ផ្សេងៗចេញពីម៉ាស៊ីន Computer។

-USB Flash Drive: គឺជាឧបករណ៍ចល័តដែលអាចដោតជាមួយរន្ធ USB របស់កុំព្យូទ័រដើម្បី ផ្ទេរទិន្នន័យទៅវិញទៅមកបានយ៉ាងងាយ។

២.២ ប្រភេទនៃចំណាយ

២.២.១ និយមន័យចំណាយ

ចំណាយ គឺជាចលនាចេញនៃសាច់ប្រាក់ ឬការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងៗ ឬជាការលេចឡើងនូវបំណុលក្នុងការិយបរិច្ឆេទ គណនេយ្យណាមួយ ដែលលេចឡើងពីការប្រគល់ទំនិញ ឬ សេវាកម្មផ្សេងៗ ដែលផ្សំឡើងពីប្រតិបត្តិការកណ្តាល ឬប្រតិបត្តិការសំខាន់ៗជាបន្តបន្ទាប់របស់អង្គភាពអាជីវកម្ម^៨។

ចំណាយ គឺជាការហូរចេញនូវសាច់ប្រាក់ ឬការប្រើប្រាស់នូវទ្រព្យឧបករណ៍បំណុលក្នុងកំឡុងពេលណាមួយពីការបែងចែកនូវផលិតផលទំនិញ ឬការជួលសេវាកម្ម ឬការអនុវត្តសកម្មភាពផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងយ៉ាងសំខាន់។

ចំណាយ គឺជាការចាយវាយដែលបានលះបង់ឬក៏ប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រតិបត្តិការដែលទាក់ទងនឹងអាជីវកម្ម។

២.២.២ ប្រភេទនៃចំណាយ

១. ចំណាយថេរ គឺ ការចំណាយនៅរក្សាដដែលដែលមិនអាស្រ័យទៅតាមបរិមាណ ទំនិញ ផលិតផល ។

ចំណាយថេរ វាជាការចំណាយ ឬថ្លៃដើមដែលមិនផ្លាស់ប្តូរជាមួយនឹងការកើនឡើង ឬថយចុះ បរិមាណទំនិញ ឬសេវាកម្មដែលផលិតឬលក់។ ពួកគេគឺជាការចំណាយដែលក្រុមហ៊ុនត្រូវបង់ដោយមិនគិតពី សកម្មភាពអាជីវកម្មដែលមានស្រាប់។ វាគឺជាផ្នែកមួយនៃសមាសធាតុពីរនៃការចំណាយសរុបក្នុងការបើក អាជីវកម្មមួយផ្សេងទៀតគឺការចំណាយអថេរ។

ការចំណាយថេរមិនត្រូវបានជួសជុលជាអចិន្ត្រៃយ៍ទេ។ ពួកគេនឹងផ្លាស់ប្តូរតាមពេលវេលាប៉ុន្តែនឹងត្រូវបានជួសជុលទាក់ទងនឹងបរិមាណផលិតកម្មសម្រាប់រយៈពេលពាក់ព័ន្ធ។ ឧទាហរណ៍ក្រុមហ៊ុនមួយអាចមាន ការចំណាយ ដែលមិនអាចទាយទុកជាមុនបានដែលមិនទាក់ទងនឹងផលិតកម្មដូចជាការចំណាយលើឃ្លាំង និងរបស់ផ្សេងទៀត។

ការចំណាយទាំងនេះនឹងត្រូវបានជួសជុលតែក្នុងរយៈពេលនៃការជួលប៉ុណ្ណោះ^{១០}។

ការចំណាយថេរ គឺជាចំណាយប្រតិបត្តិការសម្រាប់អាជីវកម្មដែលមិនអាចរៀបរាងបាន ដោយមិន គិតពីកម្រិតផលិតកម្មឬការលក់ដែលអ្នកមាន។ចំណាយថេររួមមាន៖

- ជួលឬប្រាក់កម្ចី។
- ចំណាយដើមទុន ផ្សេងៗទៀតដូចជាតម្លៃនៃការទិញទ្រព្យសម្បត្តិអាជីវកម្មគ្រឿងបរិក្ខារយានយន្តគ្រឿងសង្ហារឹម។
- ការទូទាត់លើ ប្រាក់កម្ចីអាជីវកម្ម។
- ការទូទាត់ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់រួមទាំងតម្លៃទូរស័ព្ទ។
- តម្លៃនៃការថែរក្សាវេបសាយ (អាស្រ័យលើប្រភេទជំនួញរបស់អ្នក)
- ថ្លៃធានារ៉ាប់រង
- ការចំណាយលើការលក់ដូចជាថ្លៃកាត់ឥណទានជាដើម

⁸ <https://www.facebook.com/photo/> (20-01-24)

⁹ <https://www.facebook.com/libraryrule/photos/> (20-01-24)

¹⁰ <https://km.unitinal.com/> (20-01-24)

- សមាជិកប្រចាំខែដែលអ្នកគិតថាអ្នកមិនអាចរស់នៅដោយគ្មាន (ឧទាហរណ៍ប្រព័ន្ធគណនេយ្យ តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតរបស់អ្នក)

ការចំណាយថេរ ជាទូទៅត្រូវបានប្រើក្នុងការវិភាគសម្រាក ដើម្បីកំណត់តម្លៃ និងកម្រិតផលិតកម្ម និងការលក់នៅខាងក្រោមដែលក្រុមហ៊ុនមិនបង្កើតប្រាក់ចំណេញឬខាតបង់។

២. ចំណាយអថេរ គឺការចំណាយដែលប្រែប្រួលគឺអាស្រ័យទៅតាមបរិមាណទំនិញផលិតផល ។ ចំណាយអថេររួមមាន៖

- ការបញ្ជូន និងការដឹកជញ្ជូនសម្រាប់ការទិញរបស់អតិថិជន
- វត្ថុធាតុដើម
- បញ្ជីសារពើភណ្ឌ នៃផលិតផលដែលត្រូវលក់
- ប្រាក់ឈ្នួលម៉ោងសម្រាប់ផលិតផលផលិតផល
- ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់នៅក្នុងតំបន់ផលិតកម្ម
- គណៈកម្មការលក់... ។

២.៣ ការគ្រប់គ្រងចំណាយ

២.៣.១ និយមន័យការគ្រប់គ្រង

ការគ្រប់គ្រង គឺជាមុខវិជ្ជាមួយបែបវិទ្យាសាស្ត្រដែលសិក្សាលម្អិតអំពី៖ ការធ្វើផែនការ(Planning), ការចាត់ចែង(Organizing), ការដឹកនាំ(Leading), ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ(Controlling), និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត (Decision making)¹¹។

ការគ្រប់គ្រង សំដៅលើសកម្មភាពផ្សេងៗជាច្រើនដែលគេប្រើប្រាស់ដើម្បីដឹកនាំនៅក្នុងគ្រួសារកុលសម្ព័ន្ធ ក្រុមហ៊ុន ស្ថាប័នរដ្ឋ ប្រទេស តំបន់ ឬ ពិភពលោកទាំងមូល ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងជាក់លាក់មួយចំនួន¹²។

ការគ្រប់គ្រង គឺដំណើរការធ្វើផែនការចាត់តាំង ដឹកនាំ និងត្រួតពិនិត្យ ទៅលើការប្រើប្រាស់ធនធានមនុស្ស និងធនធានដទៃទៀតដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅអង្គភាព¹³។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាការប្រើប្រាស់ធនធានមនុស្សនិងធនធានផ្សេងៗ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងទាំងឡាយ¹⁴។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាដំណើរការនៃការប្រើប្រាស់ធនធាននៅក្នុងអង្គភាពអោយទទួលបានជោគជ័យដល់អង្គភាពដោយមានការរៀបចំការធ្វើផែនការការដឹកនាំ និងការត្រួតពិនិត្យ¹⁵។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាដំណើរការនៃការធ្វើការជាមួយមនុស្សនិងធនធានដទៃទៀត ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងរបស់អង្គភាព¹⁶។

¹¹ វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា: សៀវភៅពុម្ព មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការគ្រប់គ្រង វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា បោះពុម្ពលើកទី៦ ឆ្នាំ២០១៧ ទំព័រទី០២(20-01-2024)

¹² <https://ihss.rac.gov.kh> (20-01-24)

¹³ <https://sokankeng.wordpress.com> (20-01-24)

¹⁴ <https://www.khsearch.com/qna/24> (20-01-24)

¹⁵ <https://www.khsearch.com/qna/24819> (20-01-24)

¹⁶ <https://ciubnisset word press .com> (20-01-24)

ការគ្រប់គ្រង គឺជាទំនួលខុសត្រូវមួយដ៏លំបាកវាទាមទារ ឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងចាំបាច់ត្រូវមានសមត្ថភាពយល់ដឹងខ្ពស់ រហ័សរហួនប្រកបដោយភាពប៊ិនប្រសព្វ និងមានចំណេះដឹងធំទូលាយបើទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយក៏នូវមានអ្នកគ្រប់គ្រងខ្លះទទួលបានជោគជ័យ ហើយអ្នកគ្រប់គ្រងបរាជ័យផងដែរ¹⁷។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាដំណើរការសម្រេចគោលដៅជាក់លាក់របស់អង្គភាពមួយ និងអ្នកដឹកនាំ ឬនាំកម្លាំងមនុស្សដទៃ ដើម្បីសម្រេចសកម្មភាព ដែលចាំបាច់ និងគោលដៅទាំងឡាយ¹⁸។

ការគ្រប់គ្រង គឺជាការទទួលខុសត្រូវមួយដ៏លំបាក វាទាមទារឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងចាំបាច់ត្រូវមានសមត្ថភាពយល់ដឹងខ្ពស់ រហ័សរហួន ប្រកបដោយភាពប៊ិនប្រសព្វ និងមានចំណេះដឹងធំទូលាយ បើទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយក៏នៅមានអ្នកគ្រប់គ្រងខ្លះទទួលបានជោគជ័យ ហើយអ្នកគ្រប់គ្រងបរាជ័យផងដែរ¹⁹។

• ប្រវត្តិនៃការគ្រប់គ្រង

គេបានរកឃើញប្រវត្តិនៃការគ្រប់គ្រង នៅក្នុងប្រទេសអង់គ្លេសដែលទីនោះ ពួកគេជាជាងកំបោរជាងឈើ ជាងសម្លាប់ស្បែកសត្វ និងពួកអ្នកធ្វើខាងការងារសិប្បកម្ម បានប្រមូលគ្នាជាក្រុមអាជីពសង្គមកាលពីសម័យនោះ។ ពួកគេប្រើប្រាស់ការរស់នៅជាក្រុម ដោយឯកភាពបែបនេះ ដើម្បីការងារមានភាពងាយស្រួលដល់ការប្រកបការងារប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។ ការរស់នៅបែបនេះ បានរីកចម្រើនឡើងជាមួយការមកដល់នៃការបដិវត្តឧស្សាហកម្មនៅចុងសតវត្សទី១៨ ដែលបានក្លាយជាមូលដ្ឋានសម្រាប់សង្គម ឧស្សាហកម្មដ៏សំបូរច្រើនមួយ។ យើងអាចនិយាយបានថាការបដិវត្តបានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការងារប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនចំហាយទឹក និងគ្រឿងចក្រជំនួសឱ្យពលកម្ម ដោយដែលចំណាយពេលច្រើន។ ការបដិវត្តឧស្សាហកម្ម បានបំផ្លាញចោលនូវអាជីពរបស់ពួកសិប្បករធ្វើដោយដៃរាប់សែននាក់។ ជាការជំនួសស្រទាប់កម្មករ រោងចក្រឧស្សាហកម្ម(Blue-collar industrial worker) បានកើតរីកដុះដាលយ៉ាងខ្លាំង។ នៅដើមទសវត្សឆ្នាំ១៩០០ ពួកទាំងនោះមានចំនួន ២០នៃកម្លាំងពលកម្មទូទាំងសហរដ្ឋអាមេរិក។ % ១៩៥០មកដល់អំឡុងទសវត្សឆ្នាំ កម្មកររោងចក្រនេះបានក្លាយជាក្រុមដ៏ធំនៅតាមបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍។ (John M. Invancevich:Human Resource Management,McGraw-Hill it'l,11th Edition 2010)

ការគ្រប់គ្រងតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រ (Scientific) និងការងារសុខុមាលភាព (Welfare Work) បានក្លាយជាតំណាងឱ្យរបៀបពីរ ដែលបានចាប់ផ្តើមលេចឡើងព្រមជាមួយគ្នានៅសតវត្សទី១៩ ហើយក៏លាយចូលគ្នា ជាមួយចិត្តសាស្ត្រឧស្សាហកម្ម(industrial psychology) តាំងពីសម័យកាលនៃសង្គ្រាមលោកមក។ ការគ្រប់គ្រងបែបវិទ្យាសាស្ត្រជាតំណាងនៃការប្រឹងប្រែងក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលគ្មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងកិច្ចការពលកម្ម (Inefficiencies in labor) និងការគ្រប់គ្រងជាចម្បងតាមរយៈវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ ការសិក្សាពីចលនាដំណើរការនិងពេលវេលា ព្រមទាំងលក្ខណឯកទេសកម្មផងដែរ។ ក្បួនចិត្តសាស្ត្រឧស្សាហកម្ម ជាការប្រើប្រាស់នូវគោលការណ៍ សំដៅដើម្បីបង្កើនឡើងនូវសមត្ថភាពពលករ ក្នុងការបំពេញការងារឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។

បិតានៃការគ្រប់គ្រងបែបវិទ្យាសាស្ត្រមានឈ្មោះល្បីនោះ គឺលោក Frederick Winslow Taylor។ លោកជាវិស្វកររបស់ក្រុមហ៊ុន Midvale Steel Works នៅទីក្រុងហ្សឺណែវដែលហ្សឺយ៉ា ពីឆ្នាំ១៨៧៨ ដល់ឆ្នាំ ១៨៩០។ លោកបានសិក្សាប្រសិទ្ធភាពការងាររបស់កម្មករ ហើយលោកបានរកឃើញនូវ “វិធីល្អបំផុតមួយ (The one best way) និងវិធីលឿនបំផុតមួយ”(The one fastest way) សម្រាប់ធ្វើការងារមួយ²⁰។

¹⁷ *Chrin so cheat of psychology (20-01-24)*
¹⁸ <https://www.thehrdaily.com> (20-01-24)
¹⁹ <https://www.facebook.com/chrin.socheat/posts/1553637828190404> (20-01-24)
²⁰ <https://sabeainfo.blogspot.com/2012/01/blog-post.html> (20-01-24)

មូលហេតុដែលអ្នកគ្រប់គ្រងធ្វើការគ្រប់គ្រងនៅស្ថាប័នការងារមានការអន់ថយ ព្រោះអ្នកគ្រប់គ្រង មានការខ្វះខាតក្នុងការគ្រប់គ្រង គ្មានការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធនៃការចាត់តាំងនៅក្នុងស្ថាប័ន តួនាទីរបស់ បុគ្គលិកខ្វះទំនាក់ទំនងរវាងបុគ្គលិក និងអ្នកគ្រប់គ្រងរបៀបរបបពីថ្នាក់លើមកដល់ថ្នាក់ក្រោមគ្មានភាពច្បាស់លាស់ការធ្វើផែនការឬធ្វើការផែនការគ្មានការចូលរួមពីបុគ្គលិក ធ្វើការសម្រេចចិត្តដោយឯកឯង គ្មានការ សម្រេចចិត្ត គ្មានភាពសិទ្ធស្នាល គ្មានការលើកទឹកចិត្ត ឬកោតសរសើរបុគ្គលិកឲ្យខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើការ ធ្វើឲ្យគោលដៅមិនបានសម្រេច...។

កត្តាមួយចំនួនដែលអ្នកគ្រប់គ្រងមានការអន់ថយ៖

- អ្នកគ្រប់គ្រងខ្វះបទពិសោធន៍ ចំណេះដឹង
- មិនមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រង(ខ្វះភាពប៉ិនប្រសព្វ)
- មិនមានឥទ្ធិពលឬអំណាចគ្រប់គ្រាន់ ឬក៏ពារ អាកប្បកិរិយា ឥរិយាបថ វាជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ផងដែរ
- មិនមានរចនាសម្ព័ន្ធមិនត្រឹមត្រូវ
- ការគ្រប់គ្រងធនធាននៅមានភាពខ្វះចន្លោះ
- ប្រើប្រាស់ធនធានខុសគោលដៅ
- អនុវត្តន៍ផែនការខុសគោលដៅដែលចង់បាន
- មិនចេះប្រើប្រាស់ចិត្តសាស្ត្រប្រើមនុស្ស
- មិនចេះប្រើប្រាស់ចិត្តសាស្ត្រដើម្បីជាមធ្យោបាយជួយដល់ការគ្រប់គ្រង
- មិនមានការរៀបចំផែនការច្បាស់លាស់ ធ្វើផែនការ អនុវត្តន៍ផែនការ
- មិនមានការចាត់តាំងឲ្យបានល្អ។ល។

មូលហេតុដែលអ្នកគ្រប់គ្រងធ្វើការគ្រប់គ្រងបានល្អនៅកន្លែងការងារ ព្រោះអ្នកគ្រប់គ្រងបានរៀបចំ ធ្វើរចនាសម្ព័ន្ធនៃការការចាត់តាំងតួនាទីច្បាស់លាស់ពីថ្នាក់លើមកដល់ថ្នាក់ក្រោម មានការប្រជុំជាទៀងទាត់ មានការចូលរួមពីសំណាក់បុគ្គលិកដោយរួមគ្នាធ្វើផែនការ រួមនិងសម្រេចការងាររួមគ្នាបង្កើតឲ្យមានភាព ស្មើភាពមានរង្វាន់លើកទឹកចិត្តដល់បុគ្គលិកឆ្លើយកោតសរសើរចំពោះដ៏ទៃទៀត(ជាបុគ្គលិកគម្រូ) មិនឆ្លើយ ទទួលយករាល់ការរិះគន់ដើម្បីស្ថាបនា និងសម្រេចគោលដៅរបស់ស្ថាប័នដោយជោគជ័យ...។

កត្តាមួយចំនួនអ្នកគ្រប់គ្រងមានការរីកចម្រើន៖

- ចេះរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធការងារ
- ចេះរៀបចំផែនការ
- ចេះធ្វើផែនការ និងអនុវត្តន៍ផែនការ
- ចេះចាត់តាំង
- ចេះគ្រប់គ្រងសម្ភារៈ ថវិកា ធនធានមនុស្ស បច្ចេកទេស
- មានការលើកទឹកចិត្តផ្សេងៗដល់បុគ្គលិក
- ត្រូវមានទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង និងការទំនួលខុសត្រូវជាអ្នកគ្រប់គ្រង
- ការសិក្សាជាវិស័យសិក្សា
- សិទ្ធិ អំណាច នឹងផលពិបាកក្នុងការជ្រើសរើស
- ត្រូវបំពេញភារកិច្ចលំបាកៗ

- ការប្រតិបត្តិតាមគោលការណ៍សកម្ម
- បង្កើតគំនិតឲ្យបានច្រើន
- ត្រូវចេះគ្រប់គ្រងគោលដៅ
- គ្រប់គ្រងពេលវេលា
- ព្រមទាំងមានគុណធម៌ សីលធម៌ ភាពក្លាហាន យុត្តិធម៌ សេចក្តីស្មោះត្រង់ ឧស្សាហ៍ ព្យាយាម ចេះប្រើការសង្កេតចិត្តសាស្ត្រផ្សេងៗជាច្រើនទៀត ដើម្បីគ្រប់គ្រងការងារឲ្យមានការរីកចម្រើនទៅមុខ បានយ៉ាងល្អ។ អ្នកគ្រប់គ្រងចេះប្រើជំនាញ៣ គឺ៖
 - ជំនាញបច្ចេកទេស (ជំនាញខាងវិភាគទិន្នន័យ ជំនាញសរសេររបាយការណ៍ ជំនាញធ្វើកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ)
 - ជំនាញប្រើមនុស្ស (ចេះជ្រើសរើសបុគ្គលិក ចេះជំរុញតាមរយៈជូនរង្វាន់ ប្រាក់ខែ ឋានៈ ឬពិន័យ និងទណ្ឌកម្ម តាមរយៈបញ្ចុះបញ្ចូល អប់រំ តាមរយៈប្រជុំធ្វើសកម្មភាព បញ្ចុះបញ្ចូលឲ្យគេមានជំនឿបំពេញ ការងារ)
 - ✓ និងជំនាញប្រើបញ្ញា (ពុទ្ធិអំពីច្បាប់ទាក់ទងបញ្ញាផ្ទាល់របស់បុគ្គល ហើយអ្នកគ្រប់គ្រងត្រូវមានការអភិវឌ្ឍ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពស្ថាប័ន តាមរយៈអាកប្បកិរិយា វិទ្យាសាស្ត្រ ចំណេះដឹង និងបច្ចេកវិទ្យា ។ មានមនុស្សជាច្រើនបានលើកឡើងថា ការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន គឺជាការបង្កើនការផ្លាស់ប្តូរមនុស្សជាតិជាវិជ្ជមាន នៅក្នុងស្ថាប័នមួយ មានន័យថាវាគឺជាការជួយមនុស្សនៅក្នុងស្ថាប័ន ហើយក៏វាជាការជួយឲ្យផលិតកម្មប្រសើរឡើងនៅក្នុងស្ថាប័ន។) កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័នមានលក្ខណៈសំខាន់ៗមួយចំនួន ដើម្បីចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍស្ថាប័នមួយ កម្មវិធីនេះមានដូចជា៖
 - ✓ មានការទាក់ទងនឹងស្ថាប័នទាំងមូល
 - ✓ ត្រូវបានគាំទ្រ ឬផ្ដួចផ្ដើមដោយមេដឹកនាំថ្នាក់ខ្ពស់
 - ✓ ត្រូវកំណត់នូវបញ្ហាប្រឈមមុខចាំបាច់ៗនានារបស់ស្ថាប័ន រួមទាំងកំណត់ផែនការអនុវត្ត
 - ✓ ត្រូវតែជាដំណើរការដ៏វែងឆ្ងាយ
 - ✓ ត្រូវផ្ដោតទៅលើការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ អាកប្បកិរិយា និងការបំពេញការងាររបស់ក្រុម
 - ✓ ត្រូវផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់លើសារៈសំខាន់នៃគោលដៅ និងផែនការ
 - ✓ ការគ្រប់គ្រងមានសារៈសំខាន់ណាស់ចំពោះការរីកចម្រើនរបស់ក្រុមហ៊ុនអង្គការ ឬសង្គមជាតិ។ នេះ មានន័យថាបើការគ្រប់គ្រងបានល្អនោះការអនុវត្តក៏ល្អដែរមានរបៀបត្រឹមត្រូវ។ ជាក់ស្ដែងសូម្បីតែ នៅក្នុងក្រុមកីឡាបាល់ទាត់មានអ្នកគ្រប់គ្រងបានល្អនោះ ការងារអនុវត្តក៏ល្អដែរ ហើយវាបញ្ជាក់ ទៀតថាគ្រប់វិស័យទាំងអស់សុទ្ធតែត្រូវការការគ្រប់គ្រងជាចាំបាច់ណាស់ក្នុងការលើកទឹកចិត្តដល់ ក្រុមបុគ្គលិក ហើយជាមួយគ្នានេះដែរការគ្រប់គ្រងក៏អាចដាក់វិន័យដល់អ្នកដែលមិនទទួលខុសត្រូវ លើការងាររបស់ខ្លួន។ ដូចនេះហើយការគ្រប់គ្រង គឺពិតជាសំខាន់ណាស់ដែរគេត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ទៅលើវា។ ការងារគ្រប់គ្រងពិតជាមានសារៈប្រយោជន៍ក្នុងជីវភាពរស់នៅ មិនត្រឹមតែជាការងារធំ២ ដូចជាការងារនយោបាយការងារប្រទេស²¹។

²¹ <https://www.facebook.com> (20-01-24)

២.៣.២ មុខងារនៃការគ្រប់គ្រង

ការគ្រប់គ្រងទាក់ទងដល់មុខងារ ៥ សំខាន់៖ការធ្វើផែនការការចាត់ចែងការងារការដឹកនាំការពិនិត្យឡើងវិញ និងការសម្រេចចិត្ត។ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងមួយវាមានភាពទាក់ទងគ្នារវាង មុខងារទាំងប្រាំ ដែលធ្វើឱ្យដំណើរការអង្គភាពធ្វើសកម្មភាពបានសមស្រប ហើយមុខងារទាំងនោះមានតួនាទីបំពេញឱ្យគ្នា ទៅវិញទៅមកតាមលំដាប់លំដោយគឺ ការធ្វើផែនការ ការចាត់ចែង ការដឹកនាំ ការពិនិត្យឡើងវិញ និងការ សម្រេចចិត្តដូចបានបង្ហាញរូបខាងក្រោម ៖

១)ការធ្វើផែនការ.Planning) គឺជាគម្រោងគិតនូវទស្សនវិស័យ បេសកកម្ម គោលដៅ គោលបំណង យុទ្ធសាស្ត្រ សកម្មភាព ថវិកា និងពេលវេលាភ្ជាប់នឹងសកម្មភាព(Matrix)។

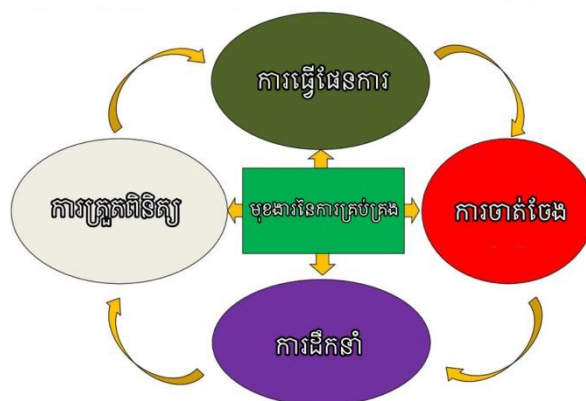
២)ការចាត់ចែង.Organizing) គឺជាការចាត់ចែងធនធានមនុស្ស, ធនធានរូបវន្ត, ធនធានបរិក្ខារ និងឧបទេស និងធនធានហិរញ្ញវត្ថុក្នុងដំណើរការផែនការ និងស្របតាមរចនាសម្ព័ន្ធ។

៣)ការដឹកនាំ.Leading) គឺជាភាពដឹកនាំ ភាពជាឯកជនខ្លួនឯង ដឹកនាំក្រុម ឬ ដឹកនាំអង្គភាព ឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចបាននូវផែនការ។ គ្រប់មនុស្សទាំងអស់ក្នុងអង្គភាពត្រូវតែមានភាពជាអ្នកដឹកនាំ។

៤)ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ.Controlling) គឺជាការប្រៀបធៀបការងារអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងដែលសម្រេចបាន (ចាត់ចែងដឹកនាំ) ធៀបនឹងផែនការគ្រោងគិត។

៥)ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត.(Decision Making) គឺជាដំណើរការនៃការសម្រេចចិត្ត តើគួរធ្វើ ផែនការរៀបរៀបណាបន្តទៅទៀត? តើគួរចាត់ចែងអនុវត្តន៍តាមផែនការរៀបរៀបណា? តើគួរមានភាពជាអ្នក ដឹកនាំថ្មីៗរៀបរៀបណាទៀត? តើគួរមានសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យអ្វីខ្លះ? គ្រប់ទីកន្លែងគឺពោរពេញដោយសេចក្តី សម្រេចចិត្ត។ ទោះជាយ៉ាងណាការសម្រេចចិត្តត្រូវឈរលើវិធីនៃការគ្រប់គ្រង²²។

ការគ្រប់គ្រងគឺជានិយមដែលមានសំណុំមុខងារទូទៅ ៥ យ៉ាងនេះជាចំណុចដំបូងនិងចាំបាច់។ ការរៀបចំផែនការ ការរៀបចំបុគ្គលិក ការដឹកនាំពួកគេ និងការត្រួតពិនិត្យ។ មុខងារទាំង ៥ នេះគឺជាផ្នែកមួយនៃការអនុវត្តវិធីក្លាយជាអ្នកគ្រប់គ្រងដែលជោគជ័យ²³។

²² វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា: សៀវភៅមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការគ្រប់គ្រង វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា បោះពុម្ពលើកទី៦ ឆ្នាំ២០១៧ ទំព័រទី០៨(20-01-24)

²³ <https://www.kampucheamey.com/profession-word/9542/> (20-01-24)

២.៣.៣ តួនាទីនៃការគ្រប់គ្រង

ក. តួនាទីទំនាក់ទំនងរវាងបុគ្គល៖ ប្រធានគ្រប់គ្រងមានតួនាទីក្នុងការទាក់ទងមនុស្សខាងក្នុង និង ខាងក្រៅ ក្រុមហ៊ុន ហើយក្នុងនោះក៏មានតួនាទីបីផ្សេងទៀត។

- គាត់មានតួនាទីដើម្បីតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន (តួនាទីតំណាង)
- ពួកគេមានតួនាទីដើម្បីដឹកនាំបុគ្គលិកនៅខាងក្នុង (តួនាទីភាពជាអ្នកដឹកនាំ)
- ពួកគេបានប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយអ្នកខាងក្រៅ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍សម្ព័ន្ធភាពជាមួយអ្នកផ្សេងទៀតសម្រាប់គោលដៅរបស់ក្រុមហ៊ុន (តួនាទីទំនាក់ទំនង)។

ខ. តួនាទីក្នុងការជូនដំណឹង៖ ប្រធានគ្រប់គ្រងមានតួនាទីស្វែងរកព័ត៌មាន និងជូនដំណឹងទៅ បុគ្គលិកខាងក្នុងក្រុមហ៊ុន ហើយក្នុងនោះក៏មានតួនាទីបីផ្សេងទៀត។

- គាត់ប្រមូលព័ត៌មានដែលមានប្រយោជន៍ពីបរិយាកាសជុំវិញ (តួនាទីក្នុងការតាមដាន)
- ពួកគេជូនដំណឹងដល់អ្នកក្រោមបង្គាប់ ឲ្យដឹងដំណឹងសំខាន់ដែលប្រធានគ្រប់គ្រងបានស្វែងរក (តួនាទីក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ)
- ពួកគេត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាអ្នកការទូតនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីបង្ហាញសកម្មភាពល្អរបស់អ្នកនៅខាងក្រៅ (តួនាទីជាអ្នកនាំពាក្យ)

គ. តួនាទីក្នុងការសម្រេចចិត្ត៖ ប្រធានគ្រប់គ្រងមានតួនាទី ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានដើម្បីសម្រេចផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ក្រុមហ៊ុនសម្រាប់ទិសដៅក្រុមហ៊ុន។

- គាត់គឺជាមនុស្សម្នាក់ដែលបានផ្ដួចផ្ដើមគំនិតច្នៃប្រឌិតថ្មីសម្រាប់ក្រុមហ៊ុន (តួនាទីជាសហគ្រិន)
- ពួកគេគឺជាមនុស្សដែលកំពុងរង់ចាំដោះស្រាយបញ្ហា (តួនាទីដោះស្រាយដែលរំខាន)
- ពួកគេគឺជាអ្នកលែងកាត់ធនធាន ដើម្បីប្រព្រឹត្តសកម្មភាពដែលជាអាទិភាព (តួនាទីក្នុងការការបែងចែកធនធាន)
- ពួកគេគឺជាអ្នកដែលធ្វើការនៅខាងក្រៅ និងខាងក្នុងក្រុមហ៊ុន ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅ (តួនាទីចរចា) ²⁴។

❑ តួនាទីទាំងបីប្រភេទនោះគឺ៖

១. តួនាទីអន្តរបុគ្គល (Interpersonal Roles)

២. តួនាទីអ្នកគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន (Information Roles)

៣. តួនាទីអ្នកធ្វើការសម្រេចចិត្ត (Decision Roles)

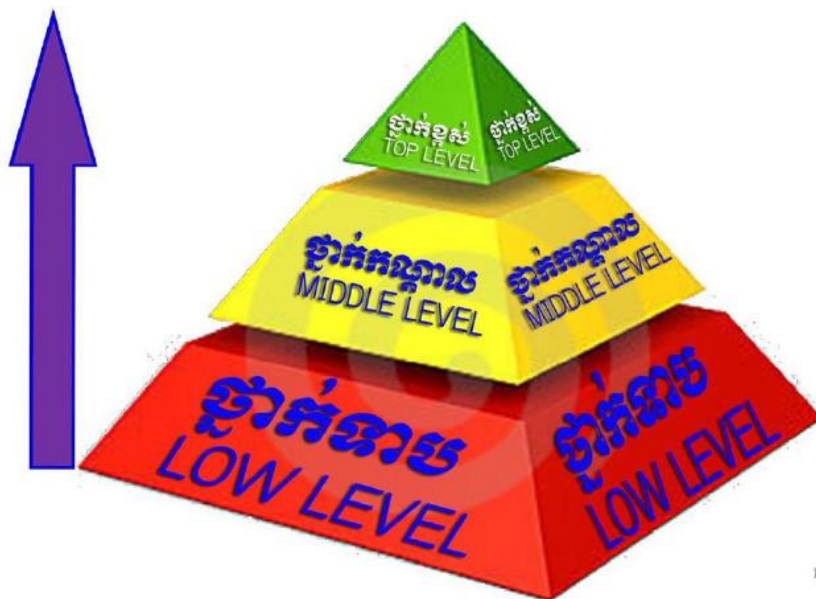

28

²⁴ <https://web.facebook.com/hrtrainingsolution/posts/1683667888509547/> (20-01-24)

២.៣.៤ កម្រិតនៃការគ្រប់គ្រង

- អ្នកគ្រប់គ្រងថ្នាក់ខ្ពស់ (Top Managers) គឺជាក្បាលម៉ាស៊ីនបញ្ជា និងទទួលខុសត្រូវទូទៅលើ រាល់ប្រតិបត្តិការទាំងអស់របស់អង្គភាព អ្នកគ្រប់គ្រងនេះគឺជាអ្នកផ្ដើម បង្កើតរូបមន្តយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងដំណើរការប្រតិបត្តិការរបស់អង្គភាព គេក៏ត្រូវសម្ដែងផងដែរនូវភាពជាអ្នកដឹកនាំ ចាត់តាំង ពង្រឹងកម្មវិធីធ្វើ ការងារ តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និងជម្រុញសកម្មភាពការងារឲ្យបានសម្រេចនូវគោលដៅដែលបាន ដាក់ចេញ ។ ជាទូទៅគេមានឈ្មោះថា ៖ ប្រធាន អនុប្រធាន នាយក ឬ នាយករង...។
- អ្នកគ្រប់គ្រងថ្នាក់កណ្តាល (Middle Managers) គឺជាអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវផ្ទាល់លើអ្នក គ្រប់គ្រងថ្នាក់ទាប គឺជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៅតាមបណ្តាល ផ្នែកជំនាញនីមួយៗ ឧទាហរណ៍ផ្នែកគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ សំខាន់ជាងនេះទៀត អ្នកគ្រប់គ្រងកណ្តាលជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើការអនុវត្តផែនការ និងគោលនយោបាយតាមផ្នែករបស់អង្គភាព ដើម្បីប្រមូលផ្តុំជាគោលដៅរួមសំដៅសម្រេចផែនការរួម ។
- អ្នកគ្រប់គ្រងថ្នាក់ទាប (Lowest Managers) គឺជាអ្នកដឹកនាំផ្ទាល់នូវរាល់សកម្មភាពការងារ របស់និយោជិក វាជាជំហានដំបូងនៃការគ្រប់គ្រងរបស់គេ គឺដឹកនាំសកម្មភាពការងាររបស់និយោជិកប្រចាំថ្ងៃ ដើម្បីអនុវត្តតាមផែនការដែលបានដាក់ចុះ ដូចនេះអ្នកគ្រប់គ្រងថ្នាក់ទាបត្រូវតែពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការ ត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់លើការកែតម្រូវ ឬដោះស្រាយរាល់បញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងការងារនោះ ប្រការនេះអ្នក គ្រប់គ្រងថ្នាក់ទាបត្រូវមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីដំណើរការការងាររបស់អង្គភាព។ ឧទាហរណ៍ ប្រធាន ក្រុម ប្រធានផ្នែក²⁵ ។

10

គេបានរកឃើញប្រវត្តិនៃការគ្រប់គ្រងនៅក្នុងប្រទេសអង់គ្លេស ដែលទីនោះពួកជាងកំបោរជាងឈើ ជាងសម្លាប់ស្បែកសត្វ និងពួកអ្នកធ្វើខាងការងារសិប្បកម្ម បានប្រមូលគ្នាជាក្រុមអាជីព សង្គមកាលពីសម័យ នោះ។ ពួកគេប្រើប្រាស់ការរស់នៅជាក្រុមដោយឯកភាពបែបនេះ ដើម្បីការងារមានភាពងាយស្រួលដល់ការប្រកបការងារប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។ ការរស់នៅបែបនេះ បានរីកចម្រើនឡើងជាមួយការមកដល់នៃការបដិវត្តឧស្សាហកម្មនៅចុងសតវត្សរ៍ទី១៨ ដែលបានក្លាយជាមូលដ្ឋានសម្រាប់សង្គម ឧស្សាហកម្មដ៏សំបូរ ថ្មីមួយ។ យើងអាចនិយាយបាន

²⁵ <https://www.khsearch.com/qna/24822> (20-01-24)

ថា ការបង្កើតបានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការងារប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនចំហាយទឹក និងគ្រឿងចក្រជំនួសឲ្យពលកម្មដោយដៃ ដែលចំណាយពេលច្រើន។ ការបង្កើតឧស្សាហកម្ម បានបំផ្លាញ ចោលនូវអាជីពរបស់ពួកសិប្បករធ្វើដោយដៃរាប់សែននាក់។ ជាជំនួសស្រទាប់កម្មកររោងចក្រឧស្សាហកម្ម (Blue-collar industrial worker) បានកើតរីកដុះដាលយ៉ាងខ្លាំង។ នៅដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩០០ ពួកទាំងនោះមានចំនួន ២០នៃកំលាំងពលកម្មទាំង %សហរដ្ឋអាមេរិក។ មកដល់អំឡុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៥០ កម្មកររោងចក្រនេះ បានក្លាយក្រុមដ៏ធំនៅតាមបណ្តាប្រទេស អភិវឌ្ឍន៍²⁶។

ការគ្រប់គ្រងតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រ (Scientific) និងការងារសុខុមាលភាព (Welfare Work) បាន ក្លាយជាតំណាងឲ្យរបៀបពីរ ដែលបានចាប់ផ្តើមលេចឡើងព្រមជាមួយគ្នានៅសតវត្សរ៍ទី១៩ ហើយក៏ លាយចូលគ្នាជាមួយចិត្តសាស្ត្រឧស្សាហកម្ម(industrial psychology) តាំងពីសម័យកាលនៃសង្គ្រាមលោកមក។ ការគ្រប់គ្រងបែបវិទ្យាសាស្ត្រជាតំណាងនៃការប្រឹងប្រែងក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលគ្មានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងកិច្ចការពលកម្ម (Inefficiencies in labor) និងការគ្រប់គ្រងជាចំបងតាមរយៈវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ ការសិក្សា ពីចលនាដំណើរការ និងពេលវេលាព្រមទាំងលក្ខណៈឯកទេសកម្មផងដែរ ។ ក្នុងចិត្តសាស្ត្រឧស្សាហកម្មជា ការប្រើប្រាស់នូវគោលការណ៍សំដៅដើម្បីបង្កើនឡើងនូវសមត្ថភាពពលករក្នុងការបំពេញការងារឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។

បិតានៃការគ្រប់គ្រងបែបវិទ្យាសាស្ត្រមានឈ្មោះល្បីនោះគឺលោក Frederick Winslow Taylor ។ លោកជាវិស្វកររបស់ក្រុមហ៊ុន Midvale Steel Works នៅទីក្រុងហ្សឺណាដែលហ្សឺយ៉ា ពីឆ្នាំ១៨៧៨ ដល់ឆ្នាំ ១៨៩០។ លោកបានសិក្សាប្រសិទ្ធភាពការងាររបស់កម្មករ ហើយលោកបានរកឃើញនូវ "វិធីល្អបំផុតមួយ" (The one best way) និង "វិធីលឿនបំផុតមួយ" The one fastest way) សម្រាប់ធ្វើការងារមួយ។

²⁶ (John M. In Vancevich: Human Resource Management, McGraw-Hill it 'I, 11 th Edition 2010) (20-01-24)

ជំពូកទី ៣

ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ (PTC Computer)

៣.១.១ ប្រវត្តិក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ

ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ (PTC Computer Co, LTD) បានបង្កើតឡើងនៅរាជធានីភ្នំពេញ នៅឆ្នាំ១៩៩៦ ដោយចាប់ផ្តើមជាអាជីវកម្មខ្នាតតូច ដែលជាក្រុមហ៊ុនលក្ខណៈគ្រួសារ រហូតក្លាយជាក្រុមហ៊ុនស្តង់ដារ ដោយ មានភាគហ៊ុន១០០ភាគរយពីម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន គឺលោកអគ្គនាយក អ៊ុងសែ សញ្ញាតិខ្មែរ។ ជាលទ្ធផលដែលក្រុមហ៊ុនបានខិតខំព្យាយាមតាំងពីដើមរហូតដល់បច្ចុប្បន្ននេះ យើងក៏នៅតែខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បី សម្រេចបាននូវ គោលដៅមួយនេះ។ ភាពស្មោះត្រង់ ភាពជឿជាក់ ក៏ដូចជាតម្លៃសមរម្យ និងសេវាកម្មដ៏ល្អផងដែរ ហើយរួម ទាំងជំនាញបច្ចេកទេសដ៏ល្អបំផុតមួយនៅប្រទេសកម្ពុជា។

ក្រៅឈ្មោះរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ ក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះបានកន្លងផុតទៅ យ៉ាងល្អប្រសើរ ដែលបាននាំឲ្យក្រុមហ៊ុនឈានទៅរកភាពរីកចម្រើន ជាក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានធំបំផុត ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលពិតប្រាកដ និងសេវាកម្មដល់អតិថិជន។ ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ មានកិត្តិយសក្នុងការសហការធ្វើដៃគូជាមួយក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានអន្តរជាតិល្បីៗ ដែលជាអ្នកចែកចាយ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវានៅកម្ពុជា។

ជាលទ្ធផលក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ គឺជាអ្នកចែកចាយផ្តាច់មុខលើម៉ាកហាសិប។ អតិថិជនអាចធ្វើការស្វែងរកទិញផលិតផល និងគ្រឿងបន្លាស់ផ្សេងៗនៃផលិតផលម៉ាកនិងផលិតផលផ្សេងៗ និងបញ្ជាទិញ ដោយផ្ទាល់នៅលើគេហទំព័រ www.ptc-computer.com.kh ហើយខាងក្រោមនេះយើងនឹងបង្ហាញពីគ្រឿងបច្ចេកវិទ្យាម៉ាកផលិតផលរួមទាំងតម្លៃផងដែរ²⁷៖

❖ ប្រភេទនៃគ្រឿងបច្ចេកវិទ្យា(Categories)

• **Computer**

Notebooks & Tablets

- >Laptops
- >2-In-1 Laptops
- >Gaming Laptops
- >Macbooks
- >Surfaces
- >Tablets

Desktops & All-in-One

- >Brands PC
- >Brands Gaming PC
- >Custom PC
- >Custom Gaming PC
- >All-in-One
- >iMac, iMac Pro
- >Mac Mini
- >Workstations

• **Monitors & Displays**

Desktop Monitors

- >Monitors

Large Format Displays

- >Professional LFD
- >Video Wall Displays

• **Computer Components**

PC Components

- >Hard Disk Drives
- >CPU
- >Motherboards
- >Internal SSD
- >Graphic Cards
- >RAM
- >Cases/Chassis
- >Power Supply

• **Computer Accessories**

Accessories & Peripherals

- >Adapters
- >Keyboards
- >Carrying Bag
- >Power Header
- >Webcam
- >Mouses & Pads
- >Cable & Connector
- >Speakers
- >Cleaning Screen
- >CD/DVD/Blu-Ray Bumers
- >Gaming
- >Presenter
- >Headphone/Earphone
- >Paper Shredder
- >USB Hub

Storage Devices

- >External Hard Drives
- >USB Flash Drives
- >Memory & Card Reader

²⁷ ។ បច្ចេកវិទ្យាទំនើបថ្មីចុងក្រោយបំផុត Prolink មាននៅចូលដោយក្រុមហ៊ុនជំនាន់ក្នុងខ្មែរហើយ - Sabay News (20-01-24)

- **Projectors**

Projectors

- >Home Theater Projectors
- >Short Throw Projectors
- >Mobile Projectors
- >Value Projectors
- >Professional Projectors
- >Projectors Screen

- **Printers & Cartridges**

Printer

- >Inkjet Printers
- >Widepage Printers
- >Laserjet Printer
- >Multi-Function Printers
- >A3 Laserjet Printers

Scanners

- >Document Scanner
- >Flatbed Scanner

Photocopier

- >Monochrome
- >Color

Cartridges

- >Toner
- >Ink

- **Servers & Storage**

Servers

- >Tower Server
- >Rack Server
- >Blade Server

Storages

- >Network Attached Storage (NAS)
- >Storage Area Network (SAN)
- >Tape Backup

- **Networking**

Networking Device

- >Access Points
- >Repeater/Extender
- >Switch/Hub
- >Router
- >USB Wireless
- >Module
- >Modem
- >Network Card

- **Telephone System**

Telephone

- >Corded Phones
- >Cordless Phones

PABX System

- >NEC PABX

- **Camera Security**

Analog Camera

- >Dome Camera
- >DVR (Digital Video Recorder)
- >Bullet Camera

IP Camera

- >Bullet Camera
- >Dome Camera
- >PTZ Dome Camera
- >NVR (Network Video Recorder)
- >Fish-Eye IP Camera
- >Body Cam

- **Battery & Power Backup**

Portable Battery

- >Power Bank

UPS

- >Battery UPS
- >Line Interactive UPS
- >Online UPS

- **Software**
Software
>Antivirus & Security
>Office & Accounting
>Operating System
>Server Software

• **Shop By Brands**

TOSHIBA

DELL

HP

ACER

LENOVO

ASUS

NEC

EPSON

SUPERMICRO

PROUNK

TRANSCEND

RAZER

LOGITECH

EG

ANITECH

PLANET

APPLE

AMP

VAIO

MICROSOFT

យើងក៏មានរូបភាពនៃគ្រឿងបច្ចេកវិទ្យាមួយចំនួនដែលទើបនឹងផ្សព្វផ្សាយថ្មីៗរួមទាំងប្រាប់តម្លៃថែមទៀតផង៖

ហើយទាំងអស់នេះគឺជាម៉ាកផលិតផលល្បីៗដែលក្រុមហ៊ុន ភី ធី ស៊ី កុំព្យូទ័រធ្វើការនាំចូល និងចែកចាយ ដាក់លក់នៅក្នុងទីផ្សារ²⁸៖

❖ ម៉ាក APPLE ទំនើបជាងគេមានដូចជា៖ Computer , Plush, Mouse, Mouse Pad...

❖ ម៉ាក DELL មានដូចជា៖ Computer, Mouse, Plush, Mouse Pad...

❖ ម៉ាក EPSON មានដូចជា៖ Computer, Printer,...

❖ ម៉ាក TOSHIBA មានដូចជា៖ Computer, Mouse, Mouse Pad, Plush, Printer...

❖ ម៉ាក ACER មានដូចជា៖ Computer,...

²⁸ <https://ptc-computer.com.kh/brands> (20-01-24)

❖ ម៉ាក HP មានដូចជា៖ Computer, Printer, Toner, Cartridge...

❖ ម៉ាក ASUS មានដូចជា៖ Computer, Mouse, Mouse Pad...

❖ ម៉ាក LENOVO មានដូចជា៖ Computer, Mouse, Mouse Pad...

❖ ម៉ាក NEC មានដូចជា៖ Computer, Mouse, Mouse Pad...

❖ ម៉ាក PROLINK មានដូចជា៖ អាគុយ...

❖ ម៉ាក Transcend មានដូចជា៖ Plush, ឧបករណ៍ស្តុកទិន្នន័យ...

❖ ម៉ាក Panasonic មានដូចជា៖ Extension, ...

❖ ម៉ាក Logitech មានដូចជា៖ Speaker, កាស Bluetooth, Headset, ...

❖ ម៉ាក Razer មានដូចជា៖ កាស, Mouse...

❖ ម៉ាក anitech មានដូចជា៖ កាស, Mouse, Keyboard, ...

❖ ម៉ាក APC មានដូចជា៖ Power Saving Back, Power Protection, USB, ...

❖ ម៉ាក CISCO មានដូចជា៖ Port Unmanaged Network,...

❖ ម៉ាក AMP NETCONNECT មានដូចជា៖ Blue net connect, ...

❖ ជាកម្មវិធីដែលតម្រូវបញ្ចូលអោយ Microsoft Word, Excel, Power Point.

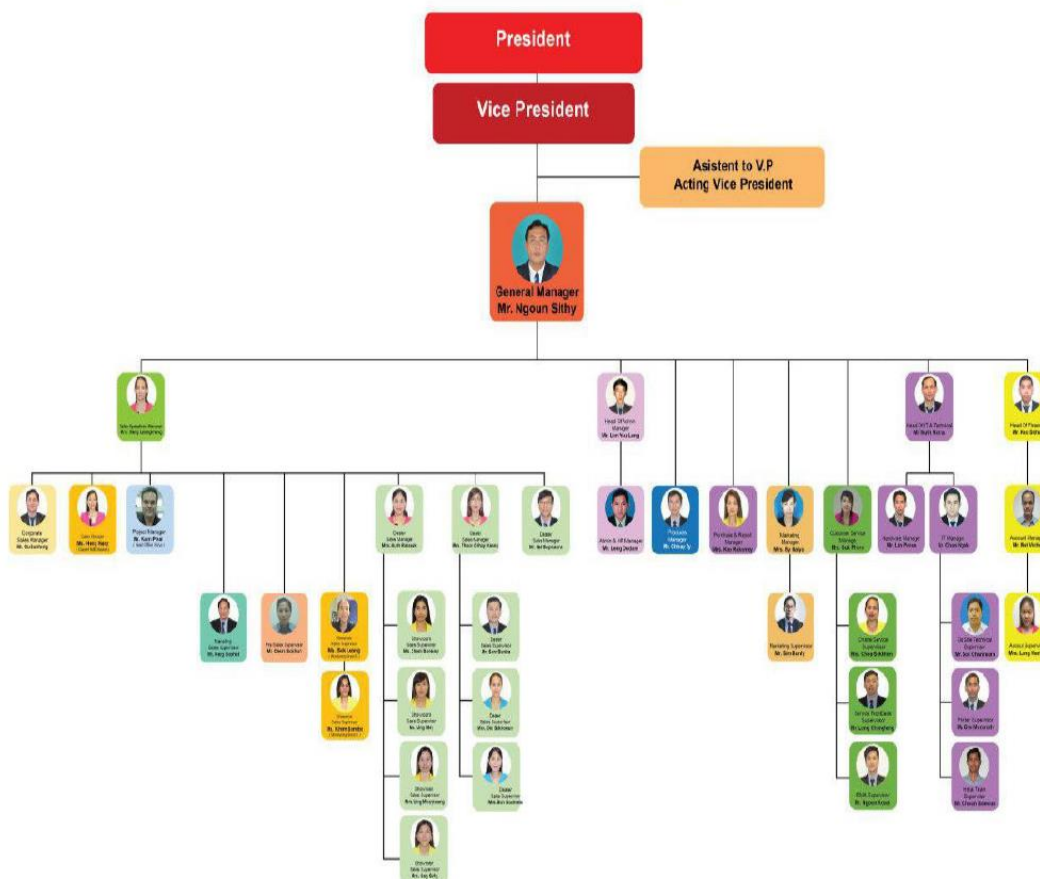
៣.១.២ បេសកកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ

យើងអាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរអាជីវកម្ម និងបង្កើនជីវិតតាមរយៈការផ្តល់នូវផលិតផលបច្ចេកវិទ្យាលំដាប់ពិភពលោក ដំណោះស្រាយ និងសេវាកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៅក្នុងទីផ្សារដែលបានជ្រើសរើសរបស់យើង ដោយបង្កើតតម្លៃ ភាគទុនិកខ្ពស់។

៣.១.៣ ទស្សនវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ

ក្នុងនាមជាក្រុមហ៊ុនក្នុងស្រុក ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ ធ្វើឲ្យជីវិតកាន់តែប្រសើរ និងធ្វើឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអាជីវកម្ម សម្រាប់អតិថិជនរបស់យើង ដោយមានភាពជាអ្នកដឹកនាំក្នុងបច្ចេកវិទ្យា និងទីផ្សារដែលបានជ្រើសរើស។ ជាជំរើសទី១ សម្រាប់និយោជិក និងដៃគូដោយមានការប្តេជ្ញាចិត្តដើម្បីនិរន្តរភាព។

៣.១.៤ របរសម្ព័ន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺ ដី ស៊ី កុំព្យូទ័រ

៣.១.៥ គោលនយោបាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ទី ៥ ស្តី ទៅ អំពី បរិស្ថាន

ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ (PTC Computer)បានធ្វើការរៀបចំបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនិងច្បាប់គ្រប់គ្រង ប្រព័ន្ធ
ការងារក្នុងក្រុមហ៊ុនដើម្បីធានាដល់ការសម្រេចបាន គោលដៅរបស់ក្រុមហ៊ុនដូចខាងក្រោម៖

១. ចំពោះពេលវេលាបំពេញការងារ ច្បាប់ការងាររបស់ប្រទេសកម្ពុជាតម្រូវឲ្យធ្វើការ៤៨ម៉ោង ក្នុង១ សប្តាហ៍ ត្រូវនឹង៨ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃ ពីថ្ងៃច័ន្ទ ដល់សៅរ៍ ចំពោះបុគ្គលិកធ្វើការថ្ងៃអាទិត្យ និងចម្លែងបុណ្យ ប្រធាន ក្រុមហ៊ុននិងធ្វើ ការថែមលុយបន្ថែមសម្រាប់បុគ្គលិក។ ពេលចូលធ្វើការនៅម៉ោង៧:០០នាទីព្រឹក សម្រាកពី ម៉ោងការងារសម្រាប់ ញាំអាហារថ្ងៃត្រង់នៅម៉ោង ១២:០០នាទីថ្ងៃត្រង់ ចូលធ្វើការវិញ ម៉ោង១:៣០នាទីល្ងាច និងចេញពីធ្វើការនៅម៉ោង ៥:៣០នាទីល្ងាច។

២. ចំពោះច្បាប់ឈប់សម្រាក

- ច្បាប់សម្រាករបស់ក្រុមហ៊ុន សម្រាប់បុគ្គលិកមានសិទ្ធិច្បាប់
- សម្រាក១០ថ្ងៃក្នុង១ឆ្នាំនិងច្បាប់ឈឺ៧ថ្ងៃក្នុង១ឆ្នាំ ចំពោះច្បាប់ពិសេសមិនបូកបញ្ចូលទេ។ ចំពោះបុគ្គលិកសាកល្បងពុំអនុញ្ញាតច្បាប់ឈប់សម្រាក១២ថ្ងៃទេ បើចង់ឈប់សម្រាក ត្រូវសុំអនុញ្ញាតពីអគ្គនាយក។

- ច្បាប់សម្រាកមាតុភាពអនុញ្ញាតឲ្យសម្រាល៣ខែ ដោយមានប្រាក់បៀវត្ស១ខែកន្លះ និងក្រុមហ៊ុន មានផ្តល់ជារទះកូនង៉ែតផងដែរ។ ចំពោះបុគ្គលិកដែលចង់ឈប់សម្រាកត្រូវផ្តល់ដំណឹងមុន១ថ្ងៃជូន រដ្ឋបាល និងចង់ឈប់សម្រាកពីការងារត្រូវផ្តល់ដំណឹងមុន១ខែ។
- ករណីបុគ្គលិកឈប់មុន៧ថ្ងៃ និងក្រោយ៧ថ្ងៃដោយគ្មានឲ្យដំណឹងអ្វីសោះបុគ្គលិកនោះនឹងត្រូវបាន បញ្ឈប់ពីក្រុមហ៊ុនតាមកិច្ចព្រមព្រៀងសន្យា។ ការសុំច្បាប់សម្រាកត្រូវសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ត្រូវមានហត្ថលេខាអ្នកគ្រប់គ្រងផ្នែករបស់យើង។

៣. សិទ្ធិក្នុងការបញ្ឈប់បុគ្គលិក

- ដល់ថ្ងៃកំណត់នៃកិច្ចសន្យា
- មានការលួច ឬបន្លំលុយកាក់ ធ្វើឲ្យខូចទ្រព្យសម្បត្តិក្រុមហ៊ុន
- លួចបន្លំឯកសារនាំឲ្យខូចការងារ
- អសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើការហ្វឹកហាត់យ៉ាងណាក៏នៅតែមិនអាចធ្វើបានបុគ្គលិកមានចេតនាបង្ក ទំនាស់ធ្ងន់ធ្ងរដោយមិនអាចដោះស្រាយបាន
- ធ្វើការមិនត្រូវតាមគោលការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន
- ផ្តល់ព័ត៌មានផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រុមហ៊ុនទៅប្រាប់ដៃគូប្រកួតប្រជែង។

៤. ប្រាក់រង្វាន់និងការលើកទឹកចិត្តបុគ្គលិក

- មានប្រាក់ខែទី១៣ ទទួលបានរៀងរាល់ឆ្នាំ
- កម្មវិធីដប់រៀងរាល់ឆ្នាំ និងចាប់រង្វាន់ដល់បុគ្គលិក
- មានការដំណើរកម្សាន្តទៅតាមខេត្តផ្សេងៗ។

៥. ចំពោះលក្ខខណ្ឌចូលធ្វើការដំបូង

- បុគ្គលិកត្រូវបំពេញបែបបទចូលធ្វើការដែលក្រុមហ៊ុនបានចាត់ចែងរួចជាស្រេច
- ទទួលយកនូវកុងត្រាដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាតាំងពីដំបូង
- គោរពគោលការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន
- ប្រាក់ខែអាស្រ័យលើបុគ្គលិកចរចាជាមួយប្រធានក្រុមហ៊ុន
- ឯកសណ្ឋានត្រូវស្របតាមគោលការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន...។

៣.១.៦ តួនាទីរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺ គឺ ស៊ី កុល្យាធីៈ

➢ ប្រធានក្រុមហ៊ុន

- រៀបចំចាត់ចែងផែនការនិងធ្វើការជួបប្រជុំជាមួយប្រធានផ្នែកនីមួយៗ
- ដោះស្រាយរាល់បញ្ហាកើតមានឡើងក្នុងក្រុមហ៊ុន
- មានសិទ្ធិសម្រេចរាល់បញ្ហាបានស្ទើរសុំ
- ដឹកនាំ និងទទួលខុសត្រូវរាល់ប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន
- ត្រួតពិនិត្យរាល់របាយការណ៍សំខាន់ៗជាប្រចាំ
- មានសិទ្ធិសម្រេចនូវការតំឡើងប្រាក់ខែរបស់បុគ្គលិក។

➤ រដ្ឋបាល

- ធ្វើការប្រកាសជ្រើសរើសបុគ្គលិក
- រៀបចំឯកសារបុគ្គលិកដូចជា ជីវប្រវត្តិ លិខិតសុំចូលបម្រើការងារ
- ទទួលបន្ទុករដ្ឋបាល
- តាមដានវត្តមានរបស់បុគ្គលិក
- រៀបចំបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់បុគ្គលិក
- កត់ត្រានិងប្រកាសព័ត៌មានដែលកើតមានឡើងក្នុងក្រុមហ៊ុន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលិក
- ទទួលបន្ទុកដោះស្រាយ និងកែលម្អបញ្ហាទាំងអស់
- ទទួលខុសត្រូវ ឬមើលការខុសត្រូវលើច្បាប់ស្នើសុំឈប់សម្រាក លិខិតស្នើសុំឈប់ការសុំចេញមុន ឬឃើត ក្រដាសនឹងសម្ភារៈស្នើសុំផ្សេងៗ
- ទទួលបន្ទុកប្រាក់បៀវត្សបុគ្គលិក។

➤ ប្រធានផ្នែកនីមួយៗ

- ធ្វើការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកនៃនាយកដ្ឋានរបស់ខ្លួនឲ្យបានសមស្រប
- ធ្វើការដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានកើតមានក្នុងនាយកដ្ឋានរបស់ខ្លួន
- ធ្វើការសម្រេចចិត្តចំពោះការច្បាប់ឈប់របស់បុគ្គលិកក្នុងនាយកដ្ឋានរបស់ខ្លួន
- រៀបចំឯកសារសំខាន់ៗដែលត្រូវសម្រេចចិត្តពីអត្តនាយកក្រុមហ៊ុនចុះហត្ថលេខា
- រៀបចំឯកសារផ្សេងៗ ដែលមានបញ្ហា និងបញ្ហាដែលកើតមានក្នុងអង្គភាព យកទៅប្រជុំជាមួយប្រធានក្រុមផ្សេងៗ។

➤ គណនេយ្យ

- ប្រមូលរាល់វិក័យប័ត្រ ដែលផ្នែកលក់បានលក់ទាំងវិក័យប័ត្រជំពាក់ ឬទិញឲ្យលុយភ្លាមៗ ដើម្បីយកមករៀបចំឲ្យបានត្រឹមត្រូវ
- រក្សាបញ្ជីស្នាមក្រុមហ៊ុន
- ធ្វើការតាមដានឥណទានដែលដល់ថ្ងៃទូទាត់
- រៀបចំចាត់ចែងនិងរក្សាទុកឯកសារគណនេយ្យ
- រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- ធ្វើការរក្សាទុក និងប្រមូលឯកសារចំណូល ចំណាយដើម្បីធ្វើការប្រកាសពន្ធរៀងរាល់ខែ
- រៀបចំឯកសារដើម្បីឲ្យខាងពន្ធជាចុះត្រួតពិនិត្យ
- ទទួលបន្ទុកទូទាត់ជាមួយអតិថិជន
- រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- ត្រួតពិនិត្យឥណទានប្រចាំខែ តារាងតុល្យការចំណេញខាតរបស់ក្រុមហ៊ុន។

➤ ផ្នែកលក់

- ធ្វើការលក់ជូនអតិថិជននូវរាល់ផលិតផលដែលចង់ជា
- ដាក់កម្មវត្ថុនូវរាល់អីវ៉ាន់ដែលអតិថិជនកម្មង់

- ស្វាគមន៍ និងទទួលភ្ញៀវដែលមកដល់ហាង។
- ផ្នែកទីផ្សារ
 - រកយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីឲ្យមនុស្សស្គាល់ពីក្រុមហ៊ុន គឺ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ កាន់តែច្បាស់
 - ធ្វើការសហការជាមួយដៃគូធ្វើការគ្រប់ផ្នែកដើម្បីធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ
 - រកវិធីសាស្ត្រនៃការលក់ដើម្បីវាយលុកទីផ្សារនៅកម្ពុជាទាំងមូល
 - ធ្វើការរៀបចំម៉ូតូនៃទឹកកន្លែងក្រុមហ៊ុន កន្លែងដាក់តាំងកុំព្យូទ័រឲ្យមានភាពទាក់ទាញនិងទាន់សម័យ
 - សហការជាមួយផ្នែកលក់ដើម្បីធ្វើការផ្សព្វផ្សាយផ្ទាល់លើទំព័រអ៊ីនធឺណែតនូវព័ត៌មានផ្សេងៗទាក់ទងក្រុមហ៊ុន។

៣.២ ប្រភពចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ

ប្រភពចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ មានការសហការគ្រប់ផ្នែក ខាងក្រោមនេះយើងនឹងនិយាយពីចំណាយតាមដំណាក់កាលនីមួយៗ៖

- ចំណាយធំរបស់ក្រុមហ៊ុន ៖ គឺចំណាយទៅលើការទិញផលិតផលគ្រឿងបច្ចេកវិទ្យាអេឡិចត្រូនិចមកលក់។
- ការចំណាយថេររបស់ក្រុមហ៊ុន គឺ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ ៖ ចំណាយលើប្រាក់ខែបុគ្គលិក ចំណាយជួលទីតាំង ចំណាយទិញសំរាងសម្រាប់បាក់គ្រឿងយន្តប្រើប្រាស់ចំណាយទឹកចំណាយភ្លើង ចំណាយលើទូរគមនាគមន៍ ចំណាយលើការទិញកាតទូរស័ព្ទ ចំណាយលើការទិញអាហារសម្រាប់បុគ្គលិក ចំណាយលើអ៊ីនធឺណែត។
- ចំណាយតិចតួចមិនថេរ៖ ចំណាយទៅលើសម្ភារការិយាល័យ ចំណាយលើការគ្រប់គ្រងសម្ភារៈដែលខូចចំណាយលើការចុះបេសកកម្ម។

៣.៣ ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ

ដើម្បីធានាបាននូវនិរន្តរភាពក្នុងការដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន ក្រុមហ៊ុនបានកំណត់នូវគោលការណ៍គ្រប់គ្រងចំណាយយ៉ាងច្បាស់លាស់ ព្រោះវាជាផ្នែកមួយដែលសំខាន់ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការបំពេញ តម្រូវការរបស់អតិថិជនទាន់ពេលវេលា។ ក្រុមហ៊ុនបានបែងចែកចំណាយជាពីរផ្នែកដូចខាងក្រោម៖

• ចំណាយប្រតិបត្តិការ

ជាទូទៅរាល់ចំណាយដែលទាក់ទងការស្នើទិញសម្ភារៈដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់នៅក្នុងចំណាយប្រតិបត្តិការផ្នែកនីមួយៗ តម្រូវឲ្យធ្វើលិខិតស្នើសុំទៅកាន់ផ្នែករដ្ឋបាល បន្ទាប់មកផ្នែករដ្ឋបាលត្រូវត្រួតពិនិត្យទៅលើពាក្យស្នើសុំទិញនូវសម្ភារៈនោះថា តើប្រធានផ្នែករបស់គាត់បានយល់ព្រមដើម្បីឲ្យគាត់ដាក់សំណើរទៅលើ ចំណាយនោះហើយឬនៅ។ បន្ទាប់ពីផ្នែករដ្ឋបាលបានពិនិត្យមើលលើសំណើរនោះមានការអនុម័ត និងយល់ ព្រមគ្រប់លក្ខខណ្ឌទាំងអស់នោះហើយ ផ្នែករដ្ឋបាលក៏បញ្ជូនសំណើរស្នើសុំនោះ មកខាងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បី ឲ្យប្រធានក្រុមហ៊ុនត្រួតពិនិត្យ និងអនុញ្ញាតទៅលើសំណើរនោះ ។ នៅពេលប្រធានក្រុមហ៊ុនយល់ព្រមហើយ ផ្នែកបញ្ជាទិញ ក៏បានរៀបចំទាក់ទងទៅខាងអ្នកផ្គត់ផ្គង់នូវសម្ភារៈដែលយើងបានដាក់សំណើរស្នើសុំនោះ។ ក្រោយពីបានធ្វើការបញ្ជាទិញចប់ សព្វគ្រប់អស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ក៏បានចេញវិក័យបត្រឲ្យមកផ្នែកបញ្ជាទិញ ហើយក៏បានប្រគល់វិក័យបត្រអោយមកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅពេលផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពិនិត្យនូវមុខទំនិញសម្ភារៈគ្រប់អស់ ហើយក៏បានបញ្ជូននូវវិក័យបត្រនោះឲ្យទៅប្រធានក្រុមហ៊ុន ដើម្បីទូទាត់លើថ្លៃសម្ភារៈទាំងអស់នោះ។

• ចំណាយទិញទំនិញ

ការស្នើសុំទិញទំនិញដើម្បីយកមកលក់ ជាក់ស្តែងដូចជាក្រុមហ៊ុន ភី ធី ស៊ី កុំព្យូទ័រ គឺជាក្រុមហ៊ុន ដែលផ្គត់ផ្គង់នូវគ្រឿងអេឡិចត្រូនិចគ្រប់ប្រភេទ ដូច្នេះផ្នែកលក់និងផ្នែកដែលកាន់ស្តុកត្រូវដឹងថាទំនិញ ប្រភេទណាដែលមាននៅក្នុងស្តុក ឬក៏ជិតអស់ពីស្តុក បើសិនជាមុខទំនិញណាមួយអស់ស្តុក អ្នកគ្រប់គ្រង ស្តុកត្រូវធ្វើលិខិតស្នើសុំទិញទំនិញនោះទៅខាងផ្នែកបញ្ជាទិញ។ នៅពេលផ្នែកបញ្ជាទិញត្រួតមើលថាស្តុក ពិតជាអស់ត្រឹមត្រូវមែន ក៏បានធ្វើជាតារាងបញ្ជាទិញដើម្បីដាក់ទៅខាងរោងចក្រ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់នៅក្រៅស្រុក ។ បន្ទាប់ពីបានដាក់ការបញ្ជាទិញចប់សព្វគ្រប់អស់ហើយ នៅពេលដែលទំនិញដឹកជញ្ជូនមកដល់ក៏មាននូវការចំណាយផ្សេងៗដូចជា ចំណាយសោហ៊ុយ តាមផ្លូវ ចំណាយឯកសារផ្សេងៗ ឆ្លងគយព័ន្ធដាដើម ។ បន្ទាប់ពីទូទាត់ទំនិញចូលសព្វគ្រប់អស់ហើយខាងរោងចក្រក៏ចេញនូវវិក័យបត្រដែលបានភ្ជាប់ជាមួយនឹង ការដឹកជញ្ជូនអោយទៅផ្នែកបញ្ជាទិញ ដើម្បីប្រគល់ឲ្យទៅផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុត្រួតពិនិត្យម្តងទៀត ។ បន្ទាប់ពីពិនិត្យរួចរាល់ហើយក៏បញ្ជូនវិក័យបត្រដើម្បីឲ្យប្រធានក្រុមហ៊ុនធ្វើការទូទាត់ឲ្យទៅអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ។

ជំពូកទី ៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

៤.១ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង

យើងពិតជាទទួលស្គាល់ថាក្រុមហ៊ុនបានសម្រេចនូវគោលដៅរបស់ខ្លួនរហូតក្លាយជា ក្រុមហ៊ុនមួយដែលល្បីឈ្មោះក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ បើតាមការស្រាវជ្រាវរបស់នាងខ្ញុំក្រុមហ៊ុននេះមានចំណុចខ្លាំងមួយចំនួនជាដ្ឋានក្នុងការគ្រប់គ្រងចំណាយ ដែលគួរយកមកសិក្សា៖

- រាល់ប្រភពចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុនត្រូវបានបែងចែកទៅតាមតម្រូវការនីមួយៗ
- ក្រុមហ៊ុនមានផលិតផលច្រើនក្នុងការផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការអតិថិជន
- មូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ក្នុងការភ្ជាប់ឯកសារត្រួតពិនិត្យ និងមានការត្រួតពិនិត្យយល់ស្រប បដិសេធដោលើចំណាយដែលបានស្នើឡើង
- គ្រប់ចំណាយទាំងអស់ត្រូវតែមានសំណើនិងមានការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ពីផ្នែកដែលពាក់ព័ន្ធ
- ការបង្កើតនូវគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងចំណាយ ដែលមានភាពហ្មត់ចត់តែមានភាពទន់ភ្លន់ដែលធ្វើឲ្យការស្នើឡើងនូវចំណាយមានភាពច្បាស់លាស់ស្របតាមប្រព័ន្ធនិងមិនមានភាពរាំងស្ទះចោទជាបញ្ហាធំ
- គណនេយ្យករមានសមត្ថភាពនិងចំណេះដឹងខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រង និងការងារបច្ចេកទេស
- ជាទូទៅរាល់សក្ខីបត្រដើម មានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ទាំងសម្រង់តម្លៃ សំណើស្នើសុំ និងទម្រង់ផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធ។
- ក្រុមហ៊ុនមានផលិតផលច្រើន ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការអតិថិជន
- មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រជែងជាមួយដៃគូលើទីផ្សារ ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ

៤.២ ការវិភាគចំណុចខ្សោយ

តាមការសិក្សា ស្រាវជ្រាវរបស់នាងខ្ញុំក្នុងមកឃើញថាក្រុមហ៊ុន **ភី ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ** ក៏មានចំណុចខ្សោយមួយចំនួន ដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ កែលម្អនិងពង្រឹងឡើងវិញដើម្បីឲ្យក្រុមហ៊ុនកាន់តែទទួលបានភាពល្អប្រសើរជាងនេះដូចខាងក្រោម៖

- អ្នកដែលស្នើសុំទិញសម្ភារៈមិនបានបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ពីបរិមាណដែលត្រូវការនិងបរិយាយឲ្យបានច្បាស់លាស់
- ចំពោះបែបបទស្នើសុំមួយចំនួនមិនបានចុះហត្ថលេខាត្រឹមត្រូវដូចដែលបានកំណត់កត្តានេះធ្វើឲ្យឯកសារបង្ហាញពីភាពមិនច្បាស់លាស់និងគ្មានភាពទទួលខុសត្រូវក្នុងការងារ។
- ចំពោះសក្ខីបត្រចំណាយខ្លះគឺមិនបានឲ្យអ្នកទទួលចុះហត្ថលេខាត្រឹមត្រូវកត្តានេះធ្វើឲ្យមានភាពកំណត់ច្បាស់លាស់ក្នុងការធ្វើផែនការចំណាយ។

ជំពូកទី ៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានចុះធ្វើ ការស្រាវជ្រាវយ៉ាងលម្អិតដែលទាក់ទងនឹង ប្រធានបទការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ក៏ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ រួចមកនាងខ្ញុំយល់ឃើញថាបានឆ្លើយតបទៅនឹងចំណោទបញ្ហាដែលបានចោទសួរខាងដើម ។ យើងបានរកឃើញនៅចំណុចខ្លាំងនិងចំណុចខ្សោយរបៀបនៃការគ្រប់គ្រងចំណាយនិង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនានាដែលក្រុមហ៊ុនបានប្រើប្រាស់កន្លងមក។

តាមរយៈនៃការសិក្សាកន្លងមកនេះបានបង្ហាញអោយឃើញថាក្រុមហ៊ុន ក៏ ជី ស៊ីកុំព្យូទ័រ ជាក្រុមហ៊ុនមួយដែលមានដំណើរការយ៉ាងរលូននឹងឈានមុខគេលើប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាហើយទទួលបានការគាំទ្រពីសំណាក់អតិថិជនក្នុងស្រុកនិងក្រៅស្រុកយ៉ាងច្រើន ភាពទុកចិត្តពីអតិថិជនដោយសារតែក្រុមហ៊ុន តែងតែផ្តល់នូវសេវាកម្មយ៉ាងឆាប់រហ័សដល់អតិថិជនទៅទាន់តាមការកំណត់។ មិនតែប៉ុណ្ណោះរាល់ទំនិញដែលបានផលិតចែកចាយសុទ្ធសឹងតែមានគុណភាពខ្ពស់ស្របទៅតាមតម្រូវការរបស់អតិថិជន នេះបញ្ជាក់អោយយើងឃើញថាក្រុមហ៊ុនមានការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងម៉ត់ចត់នូវ រាល់ផលិតផលដែលបាននាំចូលចែកចាយ ដល់អតិថិជនយកទៅប្រើប្រាស់ស្របទៅតាមតម្រូវការ។ ចំណែកឯការគ្រប់គ្រងចំណាយគឺ មានភាពច្បាស់លាស់ស្របទៅតាមផែនការ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ដូច្នេះយើងអាចសន្និដ្ឋានបានថា ក្រុមហ៊ុនគឺពិតជាជៀបចំនូវរាល់ចំណាយបានយ៉ាងម៉ត់ចត់ រាល់ការចំណាយសុទ្ធសឹងតែមានឯកសារត្រឹមត្រូវនឹងកត់ត្រាបានយ៉ាងលម្អិត ។ ជាពិសេសបុគ្គលិកគ្រប់ផ្នែកបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនបានយ៉ាងល្អដោយសារពួកគេមានជំនាញច្បាស់លាស់ នឹងមានបទពិសោធន៍ជាច្រើនឆ្នាំទៅលើប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យា។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយតែការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមហ៊ុនមាន ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក៏ពិតមែនប៉ុន្តែមិនមែនមានន័យថាធ្វើបានមួយរយភាគរយនោះទេ ក្រុមហ៊ុនក៏នៅមានចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនដែលគួរតែកែតម្រូវផងដែរ ។ បើសិនជាយើងមើលរំលងវានឹង អាចឈានទៅដល់បញ្ហាធំ នៅថ្ងៃណាមួយជាមិនខានបើសិនក្រុមហ៊ុន មិនបានយកចិត្តទុកដាក់ម៉ត់ចត់នោះទេ។

ជាចុងបញ្ចប់នាងខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយយ៉ាងក្រៃលែងដែលគណៈគ្រប់គ្រងក្រុមហ៊ុន ក៏ ជី ស៊ី កុំព្យូទ័រ បានផ្តល់ឱកាសឲ្យនាងខ្ញុំបានសិក្សារៀនសូត្រពីចក្ខុវិស័យរបស់ក្រុមហ៊ុន ហើយនាងខ្ញុំក៏សូមកោតសរសើរនឹងវាយតម្លៃ ខ្ពស់ទៅលើការដឹកនាំនឹងភាពឆ្លាតវៃរបស់គណៈគ្រប់គ្រងក្រុមហ៊ុនដែលបង្កើត នូវនីតិវិធីគ្រប់គ្រងចំណាយបានយ៉ាងល្អដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅបេសកកម្មនឹងគោលបំណងរបស់ក្រុមហ៊ុន។

៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍

បន្ទាប់ពីការស្រាវជ្រាវនាងខ្ញុំមានអនុសាសន៍មួយចំនួនដើម្បីជាធាតុចូលបន្ថែមក្នុងអភិវឌ្ឍន៍ និងរួមចំណែកក្នុងការពង្រឹងនិងពង្រីកវិសាលភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន៖

- ត្រូវចុះហត្ថលេខាឲ្យបានគ្រប់ការស្នើសុំទិញទំនិញ
- ត្រូវតែចុះហត្ថលេខាឲ្យបានគ្រប់គ្នាលើសក្ខីបត្រចំណាយទាំងអ្នកទទួលនិងអ្នកចំណាយលុយ
- ការស្នើសុំគួរតែប្រាប់មុន នូវទឹកប្រាក់ដែលដកឲ្យបានច្បាស់លាស់

- ប្រធានគួរតែកំណត់នូវទឹកប្រាក់ប៉ុន្មានដែលអាចឲ្យអ្នកផ្សេងៗចុះហត្ថលេខាជំនួសនៅពេលដែលខ្លួនមិននៅ។

ឯកសារយោង

- គេហទំព័រ: www.ptc.com.kh
- សៀវភៅ : ការគ្រប់គ្រងចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី (២០២១)
- បណ្ណាល័យ: ចូលស្រាវជ្រាវឯកសារនៅបណ្ណាល័យ (ចូលទស្សនាថ្ងៃទី ១០ ធ្នូ ២០២៣)
- ធ្វើការសម្ភាសន៍ផ្ទាល់ជាមួយបុគ្គលិកផ្នែកគ្រប់គ្រងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ
- <https://khmer-reanit.blogspot.com/p/introduction-to-computer-i.html> (20-01-24)
- <https://sabayren.wordpress.com/computer-basic/basic> (20-01-24)
- <https://computerbaseskills.blogspot.com/2017/07/what-is-computer.html> (20-01-24)
- https://stephaniesom.blogspot.com/2016/08/blog-post_5.html (20-01-24)
- <https://khmer-reanit.blogspot.com> (20-01-24)
- https://stephaniesom.blogspot.com/2016/08/blog-post_5.html (20-01-24)
- <https://makarabbu.blogspot.com/2015/08/3-computer.html> (20-01-24)
- <https://www.facebook.com/photo/> (20-01-24)
- <https://www.facebook.com/libraryrule/photos/> (20-01-24)
- <https://km.unitinal.com/> (20-01-24)
- វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា: សៀវភៅពុម្ព មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការគ្រប់គ្រង វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា បោះពុម្ពលើកទី៦ ឆ្នាំ ២០១៧ ទំព័រទី០២(20-01-24)
- <https://ihss.rac.gov.kh> (20-01-24)
- <https://sokankeng.wordpress.com> (20-01-24)
- <https://www.khsearch.com/qna/24> (20-01-24)
- <https://www.khsearch.com/qna/24819> (20-01-24)
- <https://ciubniset.wordpress.com> (20-01-24)
- [Chrin so cheat of psychology](#) (20-01-24)
- <https://www.thehrdaily.com> (20-01-24)
- <https://www.facebook.com/chrin.socheat/posts/1553637828190404> (20-01-24)
- <https://sabeainfo.blogspot.com/2012/01/blog-post.html> (20-01-24)
- <https://www.facebook.com> (20-01-24)
- វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា: សៀវភៅពុម្ព មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការគ្រប់គ្រង វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា បោះពុម្ពលើកទី៦ ឆ្នាំ ២០១៧ ទំព័រទី០៨(20-01-24)
- <https://www.kampucheathmey.com/profession-word/9542/> (20-01-24)
- <https://web.facebook.com/hrtrainingsolution/posts/1683667888509547/> (20-01-24)
- <https://www.khsearch.com/qna/24822> (20-01-24)
- (john M. Invancevich:Human Resource Management,McGraw-Hill it'1, 1 1 th Edition 2010) (20-01-24)
- បច្ចេកវិទ្យាទំនើបថ្មីចុងក្រោយបំផុត Prolink មាននាំចូលដោយក្រុមហ៊ុនជំនាញខ្មែរហើយ - Sabay News (20-01-24)
- <https://ptc-computer.com.kh/brands> (20-01-24)

ឧបសម្ព័ន្ធ

PTC Computer

10 December 2018 • 🌐

កុំភ្លេចរំលឹកថា កុំភ្លេចប្រភេទ Laptop សំរាប់
សិក្សា ការងារ ការកំណត់រចនាសម្ព័ន្ធ ហើយ ក៏ គឺជា កុំភ្លេចប្រភេទ
ជាមួយនឹងគុណភាពខ្ពស់។ សម្រាប់ព័ត៌មានលម្អិត (Full Specs) សូមចូល
ទៅកាន់

<https://www.ptc-computer.com.kh/laptops-183/lh-380>

លោកអ្នកអាចទិញបាននៅក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំភ្លេច ទាំង៨លោក ឬ ទិញ
តាមអនឡាញ:

☎ 855 73 777713 / 73 777717

☎ 855 1/ 805 168 / 9/ / 310 238 / 855 86 305 168

👉 មជ្ឈមណ្ឌលកែបង្ហាញ ក្រុមហ៊ុន ភី ជី ស៊ី កុំភ្លេចមាន ៩ សាខា:

1. សាខាការិយាល័យកណ្តាល រាជធានី ភី ជី ស៊ី កុំភ្លេច

2. សាខាមហាវិថីព្រះមុនីវង្ស

3. សាខាផ្សារដំឡើង

4. លោកអ្នកចាត់ទុក

5. សាខាខេត្តសៀមរាប

#PTCcomputer #HP #laptop